

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ-ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ
ΤΜΗΜΑ: ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΥΚΟΝΙΑΤΗ (ΑΜ 188/04)

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΛΑΤΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2015

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ-ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ
ΤΜΗΜΑ: ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΥΚΟΝΙΑΤΗ (ΑΜ 188/04)

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΛΑΤΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2015

Ευχαριστίες

Φθάνοντας στο τέλος των σπουδών μου, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου, κ. Γεώργιο Παλάτο για την υπομονή που επέδειξε και την καθοδήγηση που μου χάρησε κατά την εκπόνηση της πτυχιακής μου εργασίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το πόνημα αυτό είναι η πτυχιακή μου εργασία με τίτλο: «Παραγωγή συσκευασια και εμπορία ζάχαρης στην Ελλάδα». Η μελέτη μου αυτή χωρίζεται σε έξι κεφάλαια που καταλήγουν στο σχετικό συμπέρασμα.

Ειδικότερα, το **πρώτο κεφάλαιο** αναφέρεται στην ελληνική βιομηχανία ζάχαρης, στις δραστηριότητες της, στους στόχους της, στον ανταγωνισμό και στην συνολική παραγωγή εργοστασίων και αποθηκευτικών κέντρων.

Το **δεύτερο κεφάλαιο** αναφέρεται στην τευτλοκαλλιέργεια και ειδικότερα στην τεχνική και την καλλιέργεια των τεύτλων.

Το **τρίτο κεφάλαιο** αναφέρεται στην παραγωγή της ζάχαρης από το τεύτλο και την βιομηχανική επεξεργασία της ζάχαρης, καθώς επίσης και τα υποπροϊόντα της ζάχαρης, την σημασία της στην διατροφή και τελειώνει με αναφορά στην γεωργική έρευνα.

Το **τέταρτο κεφάλαιο** περιλαμβάνει την τοποθέτηση του προϊόντος στην ελληνική αγορά, την προώθηση της ζάχαρης και της E.B.Z, και καταλήγει σε κάποια γενικά συμπεράσματα.

Το **πέμπτο κεφάλαιο** αναφέρεται στον τομέα της ζάχαρης στην E.E., στο καθεστώς της ζάχαρης που ισχύει στην E.E. ενώ γίνεται σχολιασμός του κοινοτικού καθεστώτος και αναφέρονται κάποιες προοπτικές του. Και το κεφάλαιο αυτό τελειώνει με κάποια γενικά συμπεράσματα.

Το **έκτο κεφάλαιο** αναφέρεται στην παγκόσμια παραγωγή ζάχαρης και ειδικότερα στο ποιες είναι οι κυριότερες χώρες παραγωγής ζάχαρης, ποιοι παράγοντες προσδιορίζουν την κατανάλωση, ποιοι παράγοντες επηρεάζουν τις διεθνείς τιμές, ποια τα αίτια της αστάθειας των διεθνών τιμών και τι είναι ο διεθνής οργανισμός ζάχαρης.

ABSTRACT

The subject of my thesis is entitled "Production, packaging and marketing of sugar in Greece." My study is divided into six chapters that all reach to a certain conclusion.

In particular, the **first chapter** refers to the activities of the Greek sugar industry, its objectives, competition and the overall production plants and storage centers.

The **second chapter** refers in general to the beet cultivation and especially in the technical aspects of the latter and the beet cultivation itself.

The **third chapter** refers to the production of sugar beet as well as to the sugar milling process, to the sugar by-products, its importance on the human dietary and aliment and concludes with a reference to the agricultural research.

The **fourth chapter** includes the positioning and posture of sugar on the Greek market, the promotion of the aforementioned product, the Hellenic Sugar Industry, in order to end to some general conclusions.

The **fifth chapter** makes reference on the sugar sector within the EU, the standing sugar regime within the EU, while it is taking place a small commentary of the aforesaid Community regime and they are stated some future prospects on it. The chapter ends with some general conclusions.

The **sixth chapter** deals with the global sugar production and in particular examines the main sugar-producing countries, which factors determine the consumption, what kind of factors affect international prices, the cause of the occurring instability of international prices and finally it ends with a presentation of the International Sugar Organization.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ

- 1.1. Ιστορική αναδρομή σ.10
- 1.2. Δραστηριότητες της Ε.Β.Ζ. σ.12
- 1.3. Στόχοι της Ε.Β.Ζ. σ.13
- 1.4. Πλεονεκτήματα και ανταγωνισμός της Ε.Β.Ζ, σ.14
- 1.5. Συνολική παραγωγή εργοστασίων και αποθηκευτικά κέντρα σ. 15
19

1.6. **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2**

1.7.

1.8. **Η ΤΕΥΤΛΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ**

- 2.1. Η εξέλιξη της τευτλοκαλλιέργειας – τεχνική σ.17
- 2.2. Η καλλιέργεια των τεύτλων σ.17

2.3. **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3**

2.4.

2.5. **Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΖΑΧΑΡΗΣ**

- 3.1. Η εξαγωγή της ζάχαρης από το τεύτλο σ.23
- 3.2. Η βιομηχανική επεξεργασία της ζάχαρης σ.24
- 3.3. Υποπροϊόντα της ζάχαρης σ.26
- 3.4. Η ζάχαρη στην διατροφή σ.27
- 3.5. Γεωργική έρευνα σ.27

3.6. **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4**

3.7. **Η ΖΑΧΑΡΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ**

43

- 4.1. Η κατασταση τοτε σ.27
- 4.2. Προοπτικές προβλεψεις σ.29
- 4.3. Στην ελλαδα σ.30
- 4.4. Ορολος της Ε.Β.Ζ. σ.31
- 4.5. Η ζαχαρη στα καταστηματα διατροφης σ.33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5**Η ΖΑΧΑΡΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ Ε. Ε.**

- 5.1. Η ζαχαρη στην ελλαδα.σ. 35
- 5.2. Η αγορα ζαχαρης της Ε.Ε σ.36
- 5.3. Προοπτικες προβλεψεις. σ.37
- 5.4. Ε.Β.Ζ σ.38
- 5.5. Εναλλακτικες καλλιεργιες ζαχαροτευτλου
Ο αγροτικος τομεας στην ελλαδα σ.39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ Ε.Β.Ζ**

- 5.1. Προβλεπομενη πορεια και εξελιξη του ομιλου σ.47
- 5.2. Σχολια σ.53
- 5.3. Η κατασταση σημερα σ.55
- 5.4. Ζαχαρη το κλειδι στη διατροφικη κριση σ.57

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ σ.58**ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ****ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ**

1.	Ε.Β.Ζ.	Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης
2.	Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
3.	Ε.Ο.Κ.	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
4.	Κ.Α.Π.	Κοινή Αγροτική Πολιτική
5.	ΔΙ.ΔΑ.ΓΕΠ	Διαχείριση Αγροτικών Γεωργικών Προϊόντων
6.	GATT	General Agreement Tarifs and Trade
7.	ISO	International Sugar Organization

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ιστορία της ζάχαρης είναι συνδεδεμένη με την ιστορία του πολιτισμού. Στην αρχαιότητα η μόνη γλυκαντική ουσία που ήταν γνωστή ήταν το μέλι. Η ζάχαρη από την λέξη "ΣΑΡΚΑΡΑ" αρχίζει την ιστορία της τον 4ο αιώνα π.Χ. με την ανακάλυψη από τους στρατιώτες του μεγάλου Αλεξάνδρου, στην κοιλάδα του Ινδού ποταμού, "ενός καλαμιού που δίνει μέλι χωρίς μέλισσες". Τον 7ο αιώνα μ.Χ. οι Άραβες εισβάλλουν στην Μέση Ανατολή και ανακαλύπτουν ακόμη μια φορά το ζαχαροκάλαμο. Επεκτείνουν την καλλιέργεια του στη λεκάνη της Μεσογείου. Εργαστήρια παραγωγής ζάχαρης από ζαχαροκάλαμο γίνονται στην Ρόδο, στην Κύπρο, στην Αίγυπτο, στη Βόρεια Αφρική, στη Σικελία, στις Βαλεαρίδες νήσους, στη Νότια Ισπανία.

Η ζάχαρη εμφανίζεται στην κεντρική Ευρώπη τον 12ο αιώνα χάρις στους σταυροφόρους που την μετέφεραν από την Συρία. Η εισαγωγή γινόταν από το λιμάνι της Βενετίας. Η πώληση της γινόταν σε πολύ υψηλή τιμή από τα φαρμακεία σαν πολύτιμο εξωτικό προϊόν, σε μορφή κώνων ζάχαρης, σπασμένων συσσωματωμάτων ζάχαρης, ή σε σκόνη. Η ανακάλυψη του Νέου Κόσμου τροποποίησε πλήρως την γεωγραφία της ζάχαρης. Το ζαχαροκάλαμο καλλιεργήθηκε σε τροπικά κλίματα π.χ. στα νησιά της Καραϊβικής που ονομάστηκαν έτσι "νησιά ζάχαρης".

Η ζάχαρη εισαγόταν ακατέργαστη και γινόταν καθαρισμός της στις ραφινεριές που είχαν ανεγερθεί κυρίως κοντά στα μεγάλα ευρωπαϊκά λιμάνια. Η γαλλική επανάσταση και το ηπειρωτικό εμπόριο που επέβαλε η Γαλλία στα αγγλικά πλοία εμπόδιζαν την εισαγωγή της ζάχαρης από ζαχαροκάλαμο. Προκύπτουν αυστηροί περιορισμοί στην κατανάλωση. Είναι λοιπόν αναγκαίο, να βρεθεί ένα ευρωπαϊκό φυτό, από το οποίο να βγαίνει ζάχαρη όπως από το ζαχαροκάλαμο.

Ήδη το 1747 ο MARGGRAF γερμανός χημικός, απέδειξε ότι στο κτηνοτροφικό τεύτλο περιέχεται η ίδια ζάχαρη που βγαίνει από το ζαχαροκάλαμο. Εικοσιπέντε χρόνια αργότερα ο συμπατριώτης του ACHARD επανέλαβε και τελειοποίησε τα πειράματά του.

Το 1900 η ζάχαρη από τεύτλο αντιπροσωπεύει το 63% της παγκόσμιας παραγωγής. Το τωρινό ποσοστό είναι 40% για τη ζάχαρη του τεύτλου και 60% για την ζάχαρη του ζαχαροκάλαμου. Η ετήσια παγκόσμια παραγωγή ζάχαρης είναι της τάξεως των 115.000.000 τόννων (1994). Όσον αφορά τώρα την ιστορία της ζάχαρης στον Ελλαδικό χώρο ξεκινάει το 1842 όταν ιδρύεται το πρώτο ελληνικό ζαχαουργείο. Το ζαχαουργείο αυτό δημιουργήθηκε κοντά στο χωριό "Καινούργιο" της Λοκρίδας ύστερα από σύμβαση που υπέγραψε το 1839 το Ελληνικό Δημόσιο με Γαλλοβελγική Εταιρεία. Η Εταιρεία όμως χρεοκόπησε και η προσπάθεια εγκαταλείφθηκε.

Το 1892, ύστερα από πενήντα περίπου χρόνια, θεμελιώθηκε το "ΣΑΚΧΑΡΟΠΟΙΕΙΟΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ Β. ΖΩΓΡΑΦΟΥ" στην Λαζαρίνα της Θεσσαλίας, κοντά στους πρόποδες της Πίνδου. Την εποχή εκείνη, που όχι μόνο η Ελληνική γεωργία αλλά και ολόκληρο το κράτος βρισκόταν ακόμα στα σπάργανα, χωρίς ούτε υποτυπώδη οργάνωση, η δημιουργική πρωτοβουλία του Ηπειρώτη τραπεζίτη της Κωνσταντινούπολης και του Παρισιού Χρηστάκη Ζωγράφου οδήγησε στην οργάνωση μιας τεράστιας γεωργοκτηνοτροφικής - βιομηχανικής επιχείρησης.

Το "ΣΑΚΧΑΡΟΠΟΙΕΙΟΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ" λειτούργησε από το 1894 μέχρι το 1909 και η συνολική παραγωγή ζάχαρης πλησίασε τους 8.000 τόννους. Ο σκληρός ανταγωνισμός της ξένης ζάχαρης, η σχεδόν εχθρική στάση του κράτους απέναντι στην επιχείρηση και η αδυναμία αποτελεσματικής καταπολέμησης των ζωικών εχθρών των τεύτλων, ήταν οι κύριοι λόγοι που οδήγησαν το ζαχαουργείο σε κλείσιμο. Στην διάρκεια της λειτουργίας του όμως, πρόσφερε πολλά στην γεωργία της περιοχής και γενικότερα στην οικονομία της χώρας.

Μετά από πενήντα χρόνια το όραμα των πρωτοπόρων εκείνων άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά. Τελευταία σχεδόν από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες το 1960 η Ελλάδα είδε την ζαχαροβιομηχανία να χτίζεται στο έδαφος της με πρωτοβουλία του κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή.

Η ΕΒΖ

Η Ε.Β.Ζ. ιδρύθηκε το 1960 με έδρα την Θεσσαλονίκη. Αργότερα αναπτύσσει δραστηριότητες στην ευρύτερη περιοχή της Μακεδονίας, στην Θεσσαλία και στην Θράκη. Μέχρι το 1963 λειτουργούν τρία ζαχαρουργεία και στην συνέχεια μέχρι το 1975 τέθηκαν σε λειτουργία δύο ακόμη μονάδες.

Συγκεκριμένα η έναρξη λειτουργίας των ζαχαρουργείων έχει ως εξής:

1961 Λάρισα

1962 Πλατύ

1963 Σέρρες

1972 Ξάνθη

1975

Ορεστιάδα

Κύριοι σταθμοί που συνέβαλλαν στην επέκταση της δυναμικότητας της Ε.Β.Ζ. είναι οι ακόλουθοι:

- Το 1976 δημιουργείται στη Σίνδο εργοστάσιο που ασχολείται αποκλειστικά με την γενετική βελτίωση των σπόρων και των τεύτλων.
- Το 1981 πραγματοποιείται η ένταξη της χώρας μας στην Ε.Ο.Κ. γεγονός που βοήθησε σημαντικά την Ε.Β.Ζ.
- Το 1985 δημιουργούνται τα κέντρα διάθεσης ζάχαρης σε όλη την Ελλάδα.
- Το 1991 απελευθερώνεται η τιμή της ζάχαρης και τέλος
- Το 1993 η Ε.Β.Ζ. κάνει την είσοδο της στο χρηματιστήριο Αξιών της Αθήνα.

Η Ε.Β.Ζ. είναι η μοναδική παραγωγός ζάχαρης στην Ελλάδα. Κατέχει την πρώτη θέση στον κλάδο τροφίμων και την έκτη θέση στις βιομηχανικές εταιρείες στον Ελλαδικό χώρο. Είναι μια από τις μεγαλύτερες ζαχαροβιομηχανίες της Ευρώπης και βρίσκεται στην υπηρεσία όχι μόνο του έλληνα αγρότη αλλά και της εθνικής οικονομίας.

Δραστηριότητες της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης

Η Ε.Β.Ζ. εκσυγχρονίζει με γρήγορους ρυθμούς την τευτλοκαλλιέργεια και τα εργοστάσια της ενώ ταυτόχρονα αναπτύσσει έντονη επιχειρηματική δραστηριότητα στον αγροτοβιομηχανικό χώρο. Η παραγωγή και η διάθεση νέων προϊόντων με πρώτη ύλη την ζάχαρη και η εμπορική δραστηριότητα στην Ελλάδα, στην Βαλκανική και την Μέση Ανατολή, είναι στους άμεσους σχεδιασμούς της Ε.Β.Ζ. Πιο συγκεκριμένα οι δραστηριότητες που αναλαμβάνει είναι οι ακόλουθες:

1. Παραγωγή και εμπορία ζάχαρης
2. Παραγωγή και εμπορία παραπροϊόντων
3. Σποροπαραγωγή ζαχαροτεύτλων και άλλων φυτών
4. Δημιουργία νέων ποικιλιών ζαχαρότεύτλων και άλλων φυτών
5. Κατασκευές ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού
6. Εργοστάσιο επεξεργασίας σπόρων
7. Σταθμός γεωργικής έρευνας
8. Δίκτυο διανομής ζάχαρης (20 κέντρα διάθεσης ζάχαρης)

Εκτός βέβαια των παραπάνω δραστηριοτήτων η Ε.Β.Ζ, προκειμένου να αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο, έγιναν προσπάθειες προκειμένου να αναλάβει και νέες περισσότερες δραστηριότητες. Υπήρχε δηλαδή μια επέκταση των δραστηριοτήτων της εταιρείας σε νέους τομείς όπως:

1. Πακετοποίηση της ζάχαρης
2. Αξιοποίηση παραπροϊόντων
3. Παραγωγή και διάθεση νέων προϊόντων με πρώτη ύλη την ζάχαρη
4. Επέκταση δραστηριοτήτων σε νέες εκτός ζάχαρης αγροτοβιομηχανικές επιχειρήσεις.

Στόχοι της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης

Η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης Α.Ε. από την ίδρυση της και το ξεκίνημα των πρώτων εργοστασίων την χρονική περίοδο 1961-1963 είχε στόχους αναπτυξιακούς αλλά και στρατηγικούς.

Οι στόχοι αυτοί παρατίθενται στην συνέχεια:

1. Την κάλυψη των αναγκών της χώρας σε ένα βασικό προϊόν διατροφής, που μέχρι τότε εισάγονταν εξ ολοκλήρου από το εξωτερικό.
2. Την ανάπτυξη της γεωργίας στις περιοχές της τευτλοκαλλιέργειας (αναδιάρθρωση καλλιεργειών, εκσυγχρονισμός καλλιεργητικής τεχνικής).
3. Την περιφερειακή εκβιομηχάνιση της χώρας.
4. Την οικονομική τόνωση της περιφέρειας (θέσεις εργασίας, μεταφορές κ.λπ.)
5. Την παραγωγή υποπροϊόντων - ζωοτροφών (ύψους 18 εκ Ευρώ).
6. εισαγωγή και εφαρμογή νέων τεχνολογιών, μεθόδων αλλά και προϊόντων καλλιέργειας στην Ελληνική αγροτική παράγωγη πχ στέβια ή παραγωγή βιοκαυσίμων από τα τεύτλα με σκοπό την βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών και κατ επέκταση την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας.

Στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι τευτλοκαλλιεργητές έχουν εξασφαλίσει υψηλότερη εγγυημένη τιμή τεύτλων ωστόσο λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν στην παγκόσμια οικονομία όλοι οι στόχοι δεν έχουν επιτευχθεί και επιπλέον η έκταση τευτλοκαλλιέργειας δεν είναι σταθερή.

Η Ε.Β.Ζ., όπως ήδη έχουν προαναφέρει, είναι η μεγαλύτερη γεωργική βιομηχανία της Ελλάδας, και καλύπτει τις ανάγκες της χώρας σε ζάχαρη και έχει σχέδια παραγωγικής, αγροτοβιομηχανικής και εμπορικής δραστηριότητας στην Ελλάδα και στην ευρύτερη παραγωγή.

Πλεονεκτήματα της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης και αντιμετώπιση του ανταγωνισμού

Η Ε.Β.Ζ, πλεονεκτεί σε πολλά σημεία τόσο στον ελλαδικό χώρο όσο και στον ευρωπαϊκό σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές ζαχαροβιομηχανίες.

Όσον αφορά βέβαια την Ελλάδα, πρόβλημα ανταγωνισμού δεν υπάρχει από την στιγμή που η Ε.Β.Ζ. είναι μονοπώλιο. Πρόβλημα εμφανίστηκε το 1996 όταν η Ιταλία προμήθευσε την Ελλάδα με 60.000 τόνους Ιταλικής ζάχαρης πουλώντας την κατά 1 δραχμή φθηνότερη απ' ότι η Ε.Β.Ζ.

Σε σχέση με τις ευρωπαϊκές χώρες η Ε.Β.Ζ, πλεονεκτεί στα εξής σημεία:

1. Ανταγωνιστικό κόστος παραγωγής
2. Απόσταση από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3. Κάλυψη της κατανάλωσης ζάχαρης της χώρας μας
4. Σωστό δίκτυο διανομής ζάχαρης σε ολόκληρη την χώρα
5. Πολύ χαμηλή χρήση γλυκαντικών ουσιών
6. Μη αποτελεσματική αντιζαχαρική εκστρατεία.

Η Ε.Β.Ζ. στην προσπάθεια της να αντιμετωπίσει κάποιες ανταγωνιστικές καταστάσεις προέβη στις ακόλουθες ενέργειες :

1. Στην βελτίωση της βιομηχανικής απόδοσης (ποιότητα τεύτλων - λειτουργία εργοστασίων).
2. Στην πραγματοποίηση νέων επενδύσεων σε τεχνολογικό αλλά και λειτουργικό εξοπλισμό.
3. Στην μείωση του κόστους χρήματος μέσα από την μείωση δανείων.
4. Στην εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση δαπανών προσωπικού.
5. Στην ανάπτυξη παραπλεύρων δραστηριοτήτων.

Συνολική Παραγωγή Εργοστασίων και Αποθηκευτικά Κέντρα

Η συνολική ετήσια παραγωγή ζάχαρης των 5 εργοστασίων της Ε.Β.Ζ. είναι 320.000 τόνοι περίπου και μ' αυτή καλύπτονται οι ανάγκες της χώρας σε ζάχαρη. Τα εργοστάσια αυτά επεξεργάζονται τα τεύτλα από τα μέσα Αυγούστου μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου όλο το 24ωρο. Τον υπόλοιπο χρόνο το προσωπικό των εργοστασίων, που ανέρχεται σε 250 άτομα ανά εργοστάσιο, ασχολείται με την συντήρηση των μηχανών καθώς και με βελτιώσεις και προσθήκες νέου εξοπλισμού.

Η δυνατότητα επεξεργασίας τεύτλων σε καθένα εργοστάσιο ξεχωριστά έχει ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Εργοστάσιο	Δυναμικότητα
Λάρισα	7.000 τόνοι
Πλατό	8.500 τόνοι
Σέρρες	5.000 τόνοι
Ξάνθη	6.000 τόνοι

Ορεστιάδα	6.000 τόνοι
ΣΥΝΟΛΟ	32.500 τόνοι

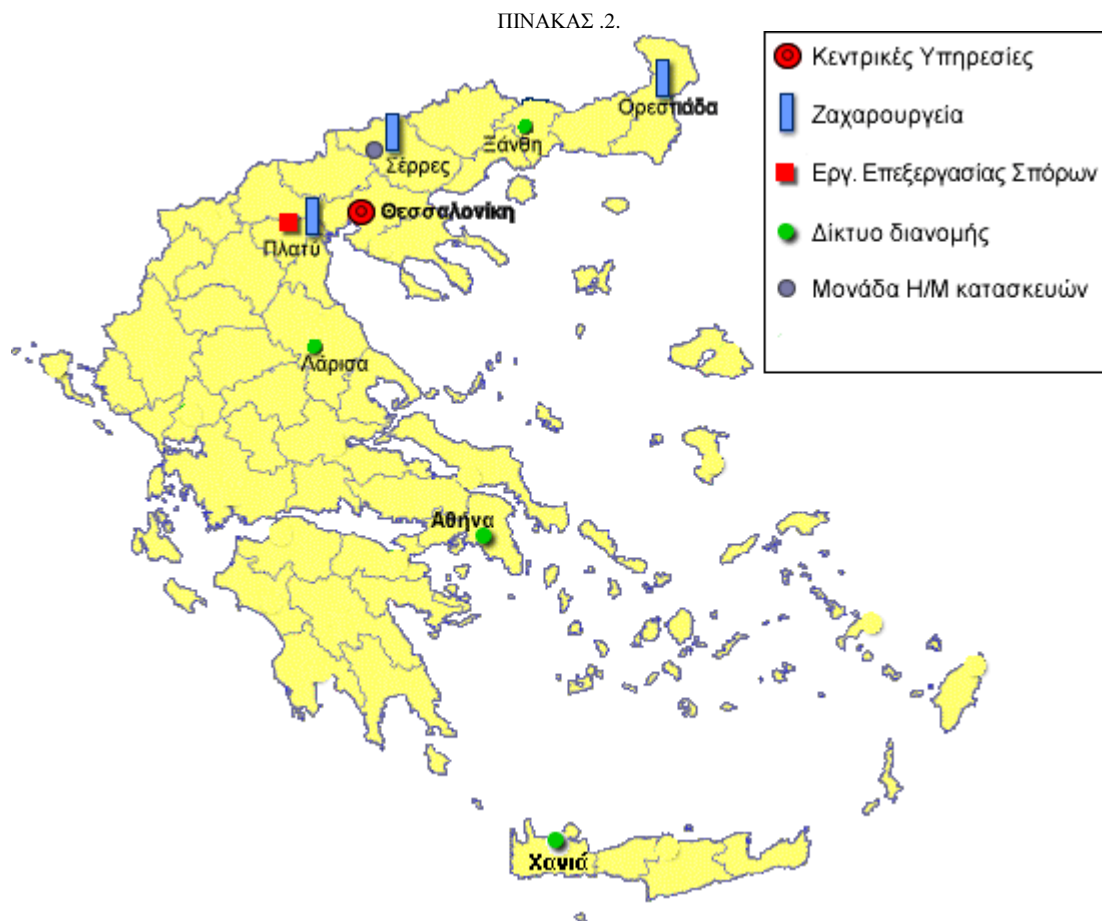
πινακάς 1.1

Η Ε.Β.Ζ, εκτός από τα 5 εργοστάσια επεξεργασίας ζαχαρότευτλων έχει και 26 αποθηκευτικά κέντρα τα οποία ήταν διεσπαρμένα σ' όλη την Ελλάδα και μέσω αυτών γινόταν η διακίνηση της ζάχαρης. Τα αποθηκευτικά αυτά κέντρα ήταν τα εξής: Ορεστιάδα, Ξάνθη, Σέρρες, Πλατύ, Λάκκωμα, Φλώρινα, Κοζάνη, Ιωάννινα, Λάρισα, Κέρκυρα, Άρτα, Αγρίνιο, Λαμία, Χαλκίδα, Πάτρα, Αθήνα, Κόρινθος, Αργός, Τρίπολη, Καλαμάτα, Χανιά, Ηράκλειο, Ρόδος, Κως, Χίος, και Μυτιλήνη.

Στην συνέχεια παρατίθεται χάρτης με όλα τα αποθηκευτικά κέντρα και εργοστάσια της Ε.Β.Ζ. στην Ελλάδα, καθώς και αναλυτικός πίνακας που αφορά τις ποσότητες ζάχαρης που το καθένα αποθηκευτικό κέντρο διακινεί.

	Αποθηκευτικά Κέντρα	Ποσότητα Διακινούμενης Ζάχαρης
1.	Ορεστιάδα	2.500
2.	Ξάνθη	3.500
3.	Σέρρες	6.500
4.	Πλατύ	45.600
5.	Λάκκωμα	15.000
6.	Φλώρινα	1.800
7.	Κοζάνη	1.500
8.	Λάρισα	23.000
9.	Ιωάννινα	3.200
10.	Κέρκυρα	2.200
11.	Άρτα	3.000
12.	Λαμία	2.000
13.	Αγρίνιο	3.200
14.	Χαλκίδα	1.500
15.	Αθήνα	70.000

16.	Πάτρα	8.000
17.	Κόρινθος	3.500
18.	Άργος	4.000
19.	Τρίπολη	2.500
20.	Καλαμάτα	1.800
21.	Χανιά	3.400
22.	Ηράκλειο	8.200
23.	Ρόδος	3.200
24.	Κως	1.400
25.	Χίος	1.600
26.	Μυτιλήνη	1.500

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΤΕΥΤΛΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Η εξέλιξη της Τευτλοκαλλιέργειας

Η Ε.Β.Ζ. προκειμένου να πετύχει την εισαγωγή και εδραίωση της εντατικής και απαιτητικής καλλιέργειας των ζαχαρότευτλων στο χώρο της ελληνικής γεωργίας, θεώρησε απαραίτητο να συγκροτήσει δικές της Γεωπονικές Υπηρεσίες. Σήμερα η Γεωπονική Διεύθυνση της Ε.Β.Ζ. διαθέτει επαρκή αριθμό ειδικών γεωπόνων καθώς και βοηθητικό προσωπικό, οι οποίοι έχουν την ευθύνη για τον προγραμματισμό, την εποπτεία και την διάδοση νέων μεθόδων τεχνικής της καλλιέργειας.

Σε κάθε εργοστάσιο υπάρχει ξεχωριστή Γεωπονική Υπηρεσία που περιλαμβάνει τα εξής τμήματα: το τμήμα Καλλιέργειας, Φυτοπροστασίας και Γεωργικού Προγραμματισμού καθώς και 5-8 Γεωπονικούς τομείς. Η Γεωπονική Υπηρεσία κάθε εργοστασίου αποτελούνταν από 9-12 γεωπόνους

Η ΛΙΠΑΝΣΗ ΤΩΝ ΖΑΧΑΡΟΤΕΥΤΛΩΝ

Πρέπει γνωρίζουμε ότι το λίπασμα είναι φαγητό που τρέφει τα ζαχαρότευτλα. Κάνει τα φυτά πιο ζωντανά, πιο παραγωγικά.

- Αν λάβουμε υπόψη ότι η ζάχαρη φτιάχνεται στα φύλλα των ζαχαρότευτλων, τότε η σωστή θρέψη πρέπει να φαίνεται στην καλή εμφάνιση του φυλλώματος.
- Σωστή θρέψη σημαίνει επάρκεια στην ποσότητα των απαραίτητων θρεπτικών στοιχείων Ν-Ρ-Κ (Άζωτο - Φωσφόρο - Κάλιο) στη σωστή αναλογία.
- Τα φυτά καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες από αυτά τα στοιχεία, που προέρχονται από τη φυσική γονιμότητα του χωραφιού και από τη χρήση λιπασμάτων.

- Ωστόσο, και άλλα θρεπτικά στοιχεία (Μαγνήσιο, Βόριο, Ψευδάργυρος, Μαγγάνιο, κ.ά.) θεωρούνται απαραίτητα σε πιο μικρές ποσότητες. Προστίθενται και αυτά με λιπάσματα (ή με ψεκασμούς), όταν δεν είναι επαρκώς διαθέσιμα στο έδαφος.
- Ένα θρεπτικό στοιχείο στο έδαφος είναι διαθέσιμο όταν είναι (ή θα γίνει) προσιτό στις ρίζες των φυτών.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε ξηρά και σφιχτά χωράφια τα θρεπτικά στοιχεία γίνονται σχεδόν μη διαθέσιμα, έστω και αν αυτά υπάρχουν στο έδαφος.

Η έλλειψη θρεπτικών στοιχείων εκδηλώνεται με χαρακτηριστικά γνωρίσματα στην εμφάνιση των φύλλων και, συνήθως, στην καθυστερημένη ανάπτυξη των φυτών.

ΑΖΩΤΟ

Επάρκεια (πάνω) και έλλειψη (κάτω) Αζώτου. Η διαφορά θρέψης φαίνεται στην ένταση του πράσινου χρώματος στο φύλλωμα της καλλιέργειας. Μετέπειτα, θα εμφανισθεί και στο ρυθμό ανάπτυξης των φυτών, που θα καταλήξει σε διαφορετικές αποδόσεις τεύτλων.

(α) Έλλειψη Αζώτου: πιο πράσινα τα φύλλα στο κέντρο, πιο ξεθωριασμένα (έως κίτρινα) τα περιφερειακά φύλλα. Έλεγχος της καλής θρέψης των φυτών στους (β) μίσχους, και στο (γ) χρώμα του φύλλου, με το πρόγραμμα «Nitro-test».

ΦΩΣΦΟΡΟΣ

Επάρκεια (αριστερά) και έλλειψη (δεξιά) Φωσφόρου. Η διαφορά θρέψης φαίνεται, σαφώς, στον καθυστερημένο ρυθμό ανάπτυξης των φυτών. Εκδηλώνεται κυρίως στα πρώτα στάδια της καλλιέργειας, που έχουν κρίσιμη σημασία για την τελική παραγωγή.

(α) Συμπτώματα έλλειψης φωσφόρου σε νεαρά φυτά ζαχαρότευτλων. Εμφανίζονται, συνήθως σε πιο γόνιμα χωράφια. Σε πολύ φτωχά χωράφια (όπου όλα τα θρεπτικά στοιχεία βρίσκονται σε μικρές ποσότητες) τέτοια συμπτώματα, συνήθως, δεν

εκδηλώνονται. (β) Τυπικό γνώρισμα έλλειψης φωσφόρου, σε αρχικό στάδιο, το κιτρίνισμα του μίσχου που προχωράει από το κέντρο προς το έλασμα.

ΚΑΛΙΟ

(α) Τυπικά συμπτώματα έλλειψης καλίου σε περιφερειακά φύλλα.

(β) Έλλειψη καλίου σε φυτό ζαχαρότευτλου (σε χωράφι με αρκετό νάτριο) έχοντας πιο πράσινα κεντρικά φύλλα και "καψαλισμένα" τα ωριμότερα φύλλα.

ΜΑΓΝΗΣΙΟ

Έλλειψη μαγνησίου: (α) αραιό κέντρο, προς τα έξω διάταξη φύλλων, περιφερειακά "καψαλίσματα", (β) σοβαρή χλώρωση και νέκρωση σε ώριμο φύλλο, (γ) διάχυτη έναρξη νεκρώσεων στα μεσονεύρια διαστήματα με ενδιάμεσες πράσινες περιοχές.

ΒΟΡΙΟ

Τα πρώτα συμπτώματα έλλειψης Βορίου στα φύλλα ζαχαρότευτλων με σπασίματα, σχισίματα ελασμάτων (Ιούνιος, Ιούλιος).

«Καμένη καρδιά» από έλλειψη Βορίου όπως εξελίσσεται σε τρεις φάσεις (β), (γ), (δ).

ΜΑΓΓΑΝΙΟ

(α) Φύλλο με έλλειψη Μαγγανίου. Μεσονεύρια διαστήματα, πριν αρχίσουν να εκδηλώνονται οι νεκρώσεις ιστών.

(β) Ζαχαρότευτλα με συμπτώματα έλλειψης Μαγγανίου σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης της καλλιέργειας.

ΣΙΔΗΡΟΣ Έλλειψη σιδήρου με χαρακτηριστικές "πιτσιλωτές" έως διάχυτες χλωρώσεις.

ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟΣ

Έλλειψη ψευδαργύρου με κιτρινίσματα, νεκρώσεις, σαφή διάκριση των νεύρων.

ΧΑΛΚΟΣ

Έλλειψη χαλκού: ξεθώριασμα σε μέρος του ελάσματος.

Γίνεται κατανοητό ότι η έλλειψη ενός θρεπτικού στοιχείου (που την ονομάζουμε τροφοπενία) φαίνεται με χαρακτηριστικά συμπτώματα.

ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΖΑΧΑΡΟΤΕΥΤΛΩΝ

Η Κουσκούτα των τεύτλων

Η κουσκούτα (κ. Λύκος) προκαλεί σοβαρές ζημιές στη τευτλοκαλλιέργεια και εξαπλώνεται από αγρό σε αγρό με μεγάλη ευκολία. Παρασιτεί σε πολλά αυτοφυή (ζιζάνια) και καλλιεργούμενα φυτά. Τα τελευταία χρόνια έχει εξαπλωθεί σχεδόν σ' όλες τις καλλιεργούμενες με τεύτλα εκτάσεις και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της τευτλοκαλλιέργειας. Οι ζημιές που προκαλεί αναφέρονται κυρίως στη μείωση του βάρους των ριζών, ενώ ο ζαχαρικός τίτλος επηρεάζεται λιγότερο. Οι απώλειες ποικίλουν από έτος σε έτος και εξαρτώνται : α) από το χρόνο εμφάνισης της κουσκούτας (πρώιμη - όψιμη προσβολή) και β) από τη φύση του εδάφους. Οι ζημιές είναι μεγαλύτερες σε χαμηλής και μέσης γονιμότητας εδάφη. Οι μεγαλύτερες ζημιές σημειώνονται κατά τα έτη με πρώιμη εμφάνιση του παρασίτου και με έντονο ξηροθερμικό καλοκαίρι.

Κερκόσπορα των ζαχαρότευτλων

Η πιο σοβαρή ασθένεια φυλλώματος των ζαχαροτεύτλων

Συμπτώματα της ασθένειας

Τα πρώτα συμπτώματα εκδηλώνονται από τέλη Μαΐου-1ο δεκαήμερο Ιουνίου ανάλογα με την ανάπτυξη των φυτών και τις καιρικές συνθήκες. Μικρές σχετικά κηλίδες (2-3 χιλιοστά) με καφέ-κόκκινο περιθώριο και λευκό γκριζο κέντρο, εμφανίζονται στα παλαιότερα φύλλα, που πολλαπλασιάζονται πολύ γρήγορα και συνενώνονται δημιουργώντας νεκρώσεις και έτσι τον Αύγουστο-Σεπτέμβριο «καίγονται» τα φυλλώματα και το χωράφι φαίνεται σαν καμένο. Τα φυτά βγάζουν καινούρια φύλλα (αναβλάστηση), καταναλώνοντας ζάχαρη που είχε αποθηκευθεί στη ρίζα.

Κομβοηματοδείς των ζαχαρότευτλων

Τι είναι οι κομβοηματοδείς

Είναι μικροσκοπικοί οργανισμοί σε σχήμα νηματόμορφο από (0,5-1,5 χιλ.) που ζουν και επιβιώνουν μέσα στο έδαφος παρασιτούν στα ριζίδια των τεύτλων, όπου τρέφονται και πολλαπλασιάζονται. Προσβάλλουν πολλά καλλιεργούμενα φυτά (πατάτες, ντομάτα, καπνός, φασόλια, λαχανικά, κ.ά.) που μπαίνουν στην αμειψισπορά των τεύτλων, καθώς και πλήθος ζιζανίων.

Εμφάνιση - Εξάπλωση

Παρατηρήθηκαν από τα πρώτα χρόνια εγκατάστασης της τευτλοκαλλιέργειας σε περιοχές του Εργοστασίου Λάρισας και λίγα χρόνια αργότερα στη πεδιάδα των Σερρών. Τα τελευταία χρόνια αποτελούν, ένα από τους σημαντικότερους εχθρούς των τεύτλων κυρίως σε παραποτάμιες περιοχές σε ελαφρό εδάφη, των Εργοστασίων, Ξάνθης και Ορεστιάδας.

Συμπτώματα

Τα πρώτα συμπτώματα στο χωράφι, στις μολυσμένες περιοχές, γίνονται αντιληπτά σε μεμονωμένους αγρούς και σε περιορισμένο αριθμό ριζών, κατά κηλίδες, από τα τέλη Μαΐου αρχές Ιουνίου, όταν οι θερμοκρασίες εδάφους αυξάνονται και αρχίζουν τα πρώτα ποτίσματα.

Στη συνέχεια οι κηλίδες πυκνώνουν μέσα στον αγρό και γρήγορα εξαπλώνονται και σε γειτονικούς αγρούς. Στις πλάγιες ρίζες των προσβεβλημένων φυτών εμφανίζονται μικρά εξογκώματα-κόμβοι.

Στη συνέχεια οι κόμβοι μεγαλώνουν, παραμορφώνοντας τη ρίζα και με τη βοήθεια άλλων παθογόνων (βακτήρια, μύκητες) προκαλούνται σαπίσματα σε μέρος ή και σε ολόκληρη τη ρίζα. Πολλές ρίζες χάνονται και έτσι ο πληθυσμός των φυτών αραιώνεται σημαντικά και ο αγρός γεμίζει από χορτάρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΖΑΧΑΡΗΣ

Η Εξαγωγή της Ζάχαρης από το Τεύτλο

Η εργασία ενός εργοστασίου ζάχαρης συνίσταται στην εξαγωγή της ζάχαρης από το τεύτλο χωρίς κανένα χημικό μετασχηματισμό. Η ζάχαρη περιέχεται ήδη στο τεύτλο. Το πραγματικό εργοστάσιο ζάχαρης είναι το τεύτλο και μάλιστα το φύλλωμα του. Εκεί γίνεται η φωτοσύνθεση, όπου με το CO₂ της ατμόσφαιρας, την υγρασία του εδάφους και με την επίδραση του ηλιακού φωτός σχηματίζονται τα ζάχαρα (υδατάνθρακες).

Τα ζάχαρα αποθηκεύονται στην ρίζα του τεύτλου. Το τεύτλο είναι φυτό διετές. Η συγκομιδή του για βιομηχανική χρήση γίνεται τον πρώτο χρόνο, τον δεύτερο χρόνο ανθοφορεί και παράγει σπόρους. Τα φύλλα αποκόπτονται και συγκομίζονται οι ρίζες. Τα φύλλα χρησιμοποιούνται για κτηνοτροφή ή παραμένουν στο χωράφι για λίπασμα, ενώ τα τεύτλα μεταφέρονται στο εργοστάσιο για επεξεργασία.

Το τεύτλο περιέχει: 14-17% ζάχαρη, 76-78% νερό, 4-5% αδιάλυτα ξηρά συστατικά (ΜΑΡΚ) και 2-3% διαλυτά ξηρά συστατικά.

Τα αδιάλυτα ξηρά συστατικά αποτελούν τα κύρια συστατικά του παραπροϊόντος που λέγεται πούλπα. Τα διαλυτά ξηρά συστατικά μετά την απομάκρυνση του 1/3 περίπου, στο στάδιο του καθαρισμού του χυμού, ξαναβρίσκονται στην μελάσα, όπου δεσμεύουν και ένα μέρος ζάχαρης.

Η Βιομηχανική Επεξεργασία της Ζάχαρης

1. Παραλαβή, πλύσιμο και κοπή των τεύτλων

Τα τεύτλα μεταφέρονται από μια ακτίνα μέχρι 70 χλμ. γύρω από το εργοστάσιο (οδική μεταφορά). Γίνεται ζύγιση του μικτού βάρους του φορτηγού και στην συνέχεια λαμβάνεται δείγμα τεύτλων για τον προσδιορισμό της περιεκτικότητας σε ζάχαρη κάθε φορά. Ο προσδιορισμός των ξένων υλών (χώμα, πέτρες, κορυφές κ.λ.π.) γίνεται με εκτίμηση. Το φορτηγό ξαναζυγίζεται κατά την έξοδο του από το εργοστάσιο. Η πληρωμή γίνεται μετά την αφαίρεση του ποσοστού ξένων υλών ανάλογα με την περιεκτικότητα σε ζάχαρη. Τα τεύτλα αποθηκεύονται σε υπαίθρια σιλό και προωθούνται σύμφωνα με τις ανάγκες του εργοστασίου με την βοήθεια ροής νερού μέσα από τα κανάλια προς το πλυντήριο τεύτλων όπου πλένονται. Μετά το πλύσιμο τα τεύτλα κόβονται σε λεπτά τεμαχίδια στις κοπτικές μηχανές.

2. Εκχύλιση

Εκχύλιση ονομάζουμε την διαδικασία που συνίσταται στην παραλαβή της ζάχαρης που περιέχεται στα τεμαχίδια. Ο τύπος εκχύλισης που χρησιμοποιείται στην Ε.Β.Ζ, είναι η κεκλιμένη σκάφη (DDS) με διπλή έλικα προωθήσεως, στα 4 εργοστάσιο και ο πύργος με οριζόντιο ζεματιστήρα (BUCKAU) στην Λάρισα.

Τα τεμαχίδια εισάγονται στο ένα άκρο, ενώ το ζεστό νερό που κυκλοφορεί κατ'αντιρροή εμπλουτίζεται σιγά-σιγά με την ζάχαρη τους. Ο ζαχαρούχος χυμός συλλέγεται στο ένα άκρο, ενώ τα εκχυλισθέντα τεμαχίδια που ονομάζονται "πούλπα" καταλήγουν στο άλλο άκρο και χρησιμοποιούνται στην κτηνοτροφία.

3. Παρασβέστωση, ασβέστωση

Ο ζαχαρούχος χυμός που βγαίνει από την εκχύλιση περιέχει 12-13% ζάχαρη, 85% νερό και 2,4% ξένες ουσίες. Ένα μέρος από τις ξένες αυτές ουσίες απομακρύνεται στο επόμενο στάδιο που λέγεται καθαρισμός χυμού. Στην προ- ασβέστωση και στην απασβέστωση προστίθεται γάλα άσβεστου στον ζαχαρούχο χυμό όπου καθιζάνει ένα μέρος από τις ξένες ουσίες, ενώ η ζάχαρη σχηματίζει διάλυμα ζαχαρασβέστου.

4. Κορεσμός

Στο στάδιο αυτό το διοξείδιο του άνθρακα διαβιβάζεται στον ασβεστωμένο χυμό οπότε διασπάται η ζαχαράσβεστος και σχηματίζεται ένα ίζημα από ανθρακικό ασβέστιο που είναι αδιάλυτο και συγκρατεί τις ξένες ουσίες ¹² και ένα διάλυμα ζάχαρης.

5. Διήθηση (φιλτράρισμα)

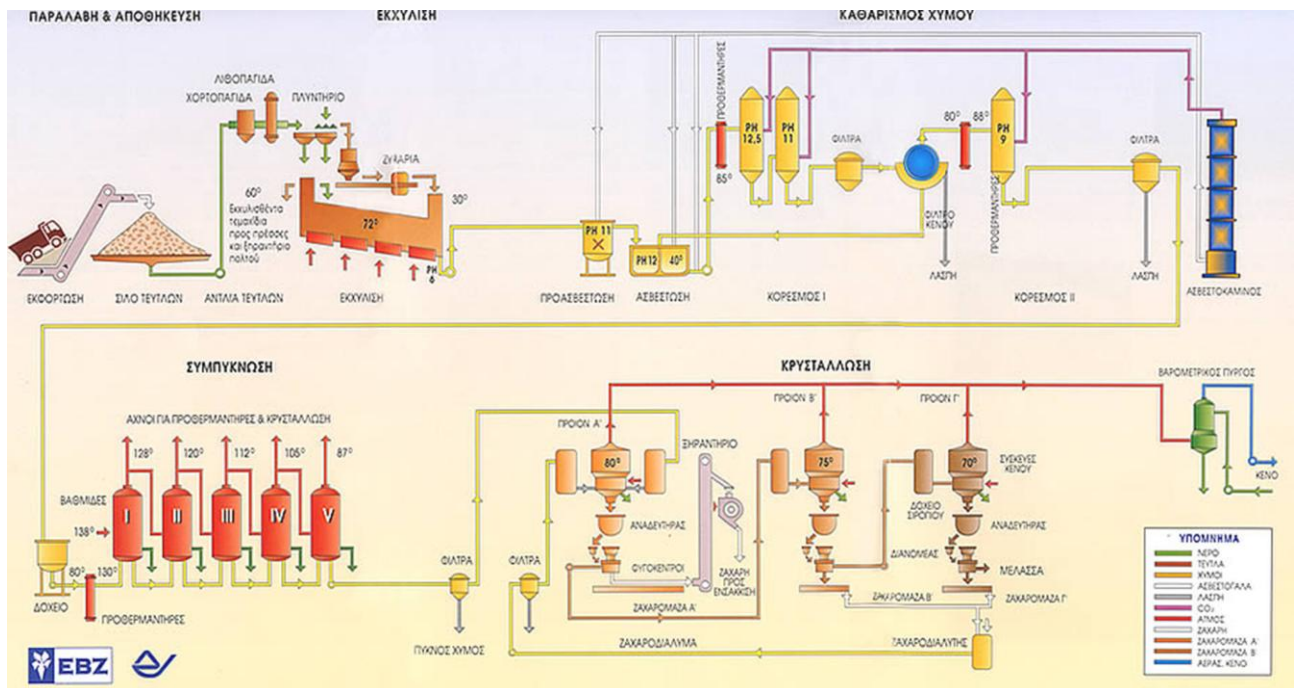
Το ίζημα του ανθρακικού ασβεστίου που περιέχει τις ξένες ουσίες που δεσμεύτηκαν αποτίθεται στα φίλτρα. Ο ζαχαρούχος χυμός είναι διαυγής και περιέχει 1,6% ξένες ουσίες, 12% ζάχαρη και 86% νερό.

6. Εξάτμιση (συμπύκνωση)

Στο στάδιο αυτό γίνεται απομάκρυνση του νερού όπου είναι διαλυμένη η ζάχαρη. Αυτό γίνεται μέσα από μια σειρά διαδοχικών δοχείων εξάτμισης. Το τελευταίο δοχείο εργάζεται σε πίεση χαμηλότερη από την ατμοσφαιρική. Ο ατμός που προέρχεται από το πρώτο δοχείο εξάτμισης ανακτάται και χρησιμοποιείται για πρώτο τη θέρμανση του επόμενου δοχείου κ.ο.κ. Αυτό γίνεται πέντε φορές.

7. Κρυστάλλωση Ο πυκνός χυμός συμπυκνώνεται περισσότερο σε συσκευές που εργάζονται υπό κενό. Έτσι φθάνει σε κατάσταση υπερκορεσμού. Εκείνη την στιγμή εμφανίζονται στο χυμό οι πρώτοι κρύσταλλοι ζάχαρης οι οποίοι αυξάνονται και προκύπτει ένα μίγμα κρυστάλλων και σιροπιού που λέγεται "ζαχαρομάζα".

8. Φυγοκέντρωση

Η ζαχαρομάζα μετά την ψύξη οδηγείται στις φυγόκεντρες μηχανές που περιστρέφονται με 1.300 στροφές το δευτερόλεπτο. Η λευκή, κρυσταλλική ζάχαρη διαχωρίζεται από το ακάθαυτο σιρόπι που την περιβάλλει και αποτίθεται στα τοιχώματα του καλαθιού της φυγόκεντρου. Γίνεται πλύση με ζεστό νερό και η λευκή ζάχαρη ξηραίνεται και αποθηκεύεται. Το σιρόπι που μένει είναι η μελάσα η οποία χρησιμοποιείται για πρώτη ύλη παραγωγής οινοπνεύματος, ζύμης αρτοποιίας και κτηνοτρόφων. Τέλος, η ζάχαρη αποθηκεύεται σε αποθήκες σε χάρτινους σάκους ή χύμα σε σιλό ζάχαρης.

Προϊόν και Παραπροϊόντα της Ζάχαρης

Τα κύρια προϊόντα και παραπροϊόντα της ζάχαρης καθώς και η χρήση τους παρατείνονται στον ακόλουθο συνοπτικό πίνακα.

Προϊόν	Παραπροϊόντα	Χρήση
1. Ζάχαρη		Διατροφική βιομηχανία Κτηνοτροφική βιομηχανία
	1. Ζαχαρόπιτα	
	2. Πούλπα νωπή	«
	3. Νουτρίκα 135	«

4. Μελάσα
5. Ασβεστοϊλύς

«
Βελτιωτικό οξέων εδάφωv

πίνακας 3

Η Ζάχαρη στην Διατροφή

Ο όρος ζάχαρη αναφέρεται στην "ζαχαρόζη" που είναι ένα φυσικό προϊόν και περιέχεται σε πολλά φυτά. Όπως ήδη έχει προαναφερθεί εξάγεται βιομηχανικά σ' όλο τον κόσμο από δύο καλλιεργούμενα φυτά: Το ζαχαροκάλαμο που καλλιεργείται στην τροπική και υποτροπική ζώνη και το ζαχαρότευτλο που καλλιεργείται στην εύκρατη ζώνη. Οι βασικές ιδιότητες της ζάχαρης αναφέρονται στα εξής:

- ❖ γλυκεία και απαλή γεύση
- ❖ ικανότητα να δίνει μάζα και όγκο στα διάφορα παρασκευάσματα
- ❖ να ενισχύει και να προβάλλει το άρωμα των τροφών
- ❖ να προφυλάσσει από απώλεια της βιταμίνης C
- ❖ να περιέχει ενέργεια

Είναι η πιο φθηνή τροφή ανά θερμίδα. Ένα κουταλάκι του τσαγιού ζάχαρη με 8g χωρητικότητα έχει μόνο 32 Kcal

Γεωργική Έρευνα

Σε όλες τις περιοχές των ζαχαρουργείων διεξάγεται γεωργική έρευνα με σκοπό την αναζήτηση πρακτικών λύσεων για την αντιμετώπιση των κυριότερων προβλημάτων της τευτλοκαλλιέργειας, στην χώρα μας, ώστε να βελτιωθούν οι αποδόσεις και η ποιότητα των τεύτλων, να μειωθεί το κόστος καλλιέργειας, να βελτιωθεί γενικά η οικονομικότητα.

Το σύνολο της γεωργικής έρευνας του ζαχαρότευτλου το ανέλαβε από την αρχή η Ε.Β.Ζ, και το διεξάγει μέχρι σήμερα. Τα επιτελικά όργανα που σχεδιάζουν και εποπτεύουν τα ερευνητικά προγράμματα είναι οι Υπηρεσίες Έρευνας, Φυτοπροστασίας και Καλλιέργειας -Εκμηχάνισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΖΑΧΑΡΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ Η κατάσταση τότε

Η ΖΑΧΑΡΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ Η ζάχαρη είναι ένα πολύ ιδιαίτερο προϊόν: Στην Ελλάδα ο μοναδικός παραγωγός ζάχαρης είναι η «Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης ΑΕ – EBZ ΑΕ» η οποία δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης και των παραπροϊόντων της και λειτουργεί στα πλαίσια της κοινής αγροτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα βάσει του Κανονισμού του Συμβουλίου 1234/2007 ο οποίος θεσπίζει τον Ενιαίο Κανονισμό ΚΟΑ για ορισμένα γεωργικά προϊόντα - μεταξύ των οποίων και η ζάχαρη. Σε επίπεδο Ομίλου, η EBZ ΑΕ στην τελευταία «κλεισμένη» οικονομική της χρήση (1/7/2009-31/6/2010) είχε κύκλο εργασιών 257,3 εκ. Ευρώ και ζημιές 25,3 εκ. Ευρώ.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε προχωρήσει στην ριζική μεταρρύθμιση του τομέα ζάχαρης με την περικοπή κατά 36% της εγγυημένης ελάχιστης τιμής της ζάχαρης (από 631,9 ευρώ/τόνο σε 404,4 ευρώ/τόνο), στην αποζημίωση των γεωργών και στην δημιουργία του Ταμείου Αναδιάρθρωσης με σκοπό τη χρηματική αποζημίωση των λιγότερο ανταγωνιστικών παραγωγών οι οποίοι θα διέκοπταν τη δραστηριότητά τους. Από τους «στόχους» του προγράμματος εκείνο που επιτεύχθηκε ήταν μόνο η μείωση της παραγωγής, η τιμή όμως της ζάχαρης βρίσκεται μακριά από τους «στόχους» που έθεσε το πρόγραμμα.

Η χώρα μας όμως, κατά την διάρκεια του τριετούς προγράμματος, αποποιήθηκε το 50% της εθνικής της ποσόστωσης με αποτέλεσμα η ποσόστωση σήμερα να ανέρχεται συνολικά στους 158.702 τόνους από 317.502 που ήταν αρχικά. Η Γερμανία π.χ, όχι μόνο δεν αποποιήθηκε την εθνική της ποσόστωση, αλλά την αύξησε κιόλας αφού η παραγωγή της από 3.289.116 τόνους, ανήλθε σε 3.816.846 τόνους.

Μετά την εξέλιξη αυτή, η EBZ ΑΕ διέκοψε την λειτουργία δύο εκ των πέντε ζαχαρουργείων που λειτουργούσε στην Ελλάδα (άλλα δύο λειτουργούν στην Σερβία μέσω των οποίων ελέγχει το 30% περίπου της τοπικής παραγωγής ζάχαρης) με στόχο την μετατροπή τους σε μονάδες παραγωγής βιοαιθανόλης (Λάρισα και Ξάνθη).

Παρ όλα αυτά, η «Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης ΑΕ – EBZ ΑΕ» (ιδρύθηκε το 1960 με έδρα την Θεσσαλονίκη - σήμερα απασχολεί 420 εργαζόμενους) έχει ακόμα τη

δυνατότητα να παράγει περισσότερους από 158.000 τόνους ζάχαρης και να καλύπτει το σύνολο της εγχώριας κατανάλωσης.

Η παγκόσμια παραγωγή ζάχαρης του ζαχαρικού έτους 2008/09 υπολήφθηκε της παγκόσμιας κατανάλωσης για πρώτη φορά από το 2004/05

Σύμφωνα με ανάλυση των προϊόντων διατροφής του οίκου F.O. Licht εκτιμάται παραγωγή ζάχαρης παγκοσμίως το 2008/09 153,3 εκατ. t και κατανάλωση 161,2 εκατ. t. Αυτό οδηγεί σε ένα έλλειμμα σχεδόν 8 εκατ. t. Η Παγκόσμια Οργάνωση Ζάχαρης (International Sugar Organization, ISO), από την άλλη πλευρά, αναφέρει ένα έλλειμμα 11,3 εκατ. t για το ζαχαρικό έτος. Αυτό το έλλειμμα είναι πέραν των προβλέψεων παρατηρητών οδηγών της αγοράς, όπου όλοι προέβλεπαν ένα έλλειμμα στην αρχή του ζαχαρικού έτους, οπωσδήποτε σαφώς υποτιμημένο σύμφωνα με τις εκτιμήσεις τους της τάξεως των 1 έως 4 εκατ. t.

Συνεπώς, οι προβλέψεις για την παγκόσμια παραγωγή πρέπει να προσαρμοστούν προς τα κάτω βαθμhdόν κατά τη διάρκεια του ζαχαρικού έτους. Το έλλειμμα ήταν σημαντικά υψηλότερο από το έλλειμμα , που ήταν περίπου 3 εκατ. t, το μόνο ζαχαρικό έτος με έλλειμμα την τελευταία δεκαετία.

Η πτώση της παραγωγής ζάχαρης κατά 13,4 εκατ. t ή 8%, σε σύγκριση με το προηγούμενο ζαχαρικό έτος, οφείλεται κυρίως στη μειωμένη παραγωγή των δύο πλέον μεγάλων παραγωγών ζάχαρης, της Βραζιλίας και της Ινδίας

Προοπτικές - προβλέψεις

Παρουσιάζονται, συζητιούνται και συγκρίνονται εκτιμήσεις δύο οργανισμών του Ινστιτούτου Έρευνας Αγροτικής Πολιτικής και Τροφίμων (Food and Agriculture Policy Research, Institutes, FAPRI) στις ΗΠΑ και μία δημοσίευση συνεργασίας από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Organization for Economic Cooperation and Development, OECD) και του Οργανισμού Τροφών και Γεωργίας

(Food and Agriculture Organization, FAO). Οι εκτιμήσεις αφορούν την εξέλιξη της παγκόσμιας αγοράς ζάχαρης την επόμενη δεκαετία.

Αμφότερες οι μελέτες αναμένουν μια αύξηση στην παγκόσμια παραγωγή ζάχαρης περίπου 17%, στους 202 εκατ. t (ακατέργαστη ζάχαρη) στο τέλος του ορίζοντα προβολής το έτος 2018/19. Η σχετική αύξηση κατανάλωσης εκτιμάται να είναι της τάξεως του 23%-24%. Τα αποθέματα μειώνονται σε σύγκριση προς τον βαθμό κατανάλωσης. Η μελλοντική ανάπτυξη της κατανάλωσης αναμένεται να λάβει χώρα κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η κατανάλωση ζάχαρης στις βιομηχανοποιημένες χώρες, εξαιτίας μιας μικρότερης αύξησης πληθυσμού και αύξουσας ενημέρωσης ως προς τα θέματα υγείας, αναμένεται να μείνει στάσιμη.

Στην Ελλάδα

Η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης Α.Ε. (EBZ) το ζαχαρικό έτος 2007/08 (Ιούνιος/Ιούλιος) είχε μικρή παραγωγή ζάχαρης (78.387 t) αλλά δεν είχε ζημιές. Την περίοδο 2008/09 έδωσε μεγάλη αύξηση στην τιμή των τεύτλων με συνέπεια να έχει ζημιές 48 εκατ. ευρώ. Η παραγωγή ζάχαρης ήταν 100.382 t. Την περίοδο 2009/10 με την ίδια τιμή τεύτλων οι ζημιές αναμένεται να είναι της τάξεως των 50 εκατ. ευρώ, η παραγωγή ζάχαρης την περίοδο αυτή ήταν 171.787 t, δηλαδή πέραν της ποσόστωσης που είναι 158.702 t. Αυτή η υπέρβαση έχει επίσης ένα κόστος. Η συνέχιση της τευτλοκαλλιέργειας εξασφαλίστηκε αλλά το κόστος είναι υπέρμετρο[2]. Μετά την αναμόρφωση του καθεστώτος της αγοράς ζάχαρης στην ΕΕ, που άρχισε το 2006 και έληξε ήδη, το αποτέλεσμα ήταν η ΕΕ από εξαγωγέας να γίνει εισαγωγέας ζάχαρης και να ευνοηθούν οι κεντρικές χώρες Γερμανία, Γαλλία, Αγγλία, Ολλανδία. Το 75% της παραγωγής ζάχαρης της ΕΕ συγκεντρώνεται σε έξι εταιρείες-ομάδες αυτών των χωρών (48% σε τρεις γερμανικές). Οι νόμοι περιορισμού των καρτέλ μάλλον αγνοούνται. Η συμφωνία εξαγωγών σε τρίτες χώρες εξοπλισμού εκτός από όπλα (everything but arms) με αντάλλαγμα την εισαγωγή ζάχαρης απ' αυτές είναι ο σκοπός. Ο Νότος της ΕΕ ας χαθεί. Η τευτλοκαλλιέργεια στην ΕΕ πρέπει να περιοριστεί σε μια στενή λωρίδα μεταξύ Λονδίνου και Πράγας.

Το 2010 ήταν η χειρότερη χρονιά της τευτλοκαλλιέργειας, η σοδιά ήταν όψιμη, οι στρεμματικές αποδόσεις μειωμένες όπως και ο σακχαρικός τίτλος (ροΙ) λόγω των βροχών και παρέθεσε συγκριτικά στοιχεία τιμών για το 2009 και το 2010. «Το 2009 η μέση στρεμματική απόδοση ήταν 6,78 τόνοι ανά στρέμμα, το μέσο ροΙ 13,47, η μέση τιμή παραγωγού 36,43 ευρώ ανά τόνο και η μέση μικτή πρόσοδος για τον παραγωγό 237,5 ευρώ ανά στρέμμα. Το 2010 οι αντίστοιχες τιμές ήταν 5,59 τόνοι ανά στρέμμα, 13,29 το ροΙ, 35,31 ευρώ η μέση τιμή παραγωγού ανά τόνο και η μικτή πρόσοδος μόνο 198 ευρώ κατά στρέμμα».

Μετά από το άσχημο 2010 στόχος είναι η λειτουργία των τριών ζαχαρουργείων της χώρας για τη διαχείριση της εθνικής ποσόστωσης ζάχαρης, η αύξηση της εμπορικής δραστηριότητας του Ομίλου της EBZ και στα Βαλκάνια, η κάλυψη της εγχώριας ζήτησης όσο είναι δυνατόν και η μείωση των λειτουργικών δαπανών ώστε να μηδενίσουμε οι ζημίες ώστε το 2012 η EBZ να μπει σε μια πορεία με οριακή κερδοφορία. Επιπλέον στους άμεσους στόχους της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης είναι η ένταξη της καλλιέργειας των τευτλών σε πρόγραμμα ολοκληρωμένης διαχείρισης ώστε οι παραγωγοί να παίρνουν συμπληρωματικές ενισχύσεις γύρω στα 55-60 ευρώ το στρέμμα.

Επιπλέον μετά το καταστρεπτικό για την καλλιέργεια των τευτλών 2010 κινδυνεύουμε να μην πετύχουμε τον στρατηγικό στόχο την κάλυψη της εθνικής μας ποσόστωσης. Για αυτό αφού η καλλιέργεια εγκαταλείπεται γίνονται προσπάθειες για αναστροφή αυτού του κλίματος με την απόδοση κινήτρων στους καλλιεργητές. Αν και είναι ιδιαίτερα δύσκολο γίνονται προσπάθειες για την επαναφορά του τιμολογίου που ίσχυε το 2009, ζητείτε παρέμβαση του ΕΛΓΑ για την καταβολή αποζημιώσεων στους παραγωγούς, γίνονται προσπάθειες για την ένταξη της καλλιέργειας πρόγραμμα απονιτροποίησης ώστε να αυξηθεί το εισόδημα των τευτλοπαραγωγών.

Σημειώνεται ότι η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης απασχολεί 480 άτομα μόνιμο προσωπικό και 1.000 άτομα εποχικό, ενώ με την παραγωγή πρώτης ύλης δραστηριοποιούνται πάνω από 7.000 τευτλοπαραγωγοί καθώς και άλλα 500 άτομα σε παρεμφερείς κλάδους.

Ο ρόλος της E.B.Z.

Η βιομηχανία ζάχαρης παράγει η ίδια σπόρο για τα τεύτλα, η ίδια διανέμει τους σπόρους και η ίδια επιτρέπει τους παραγωγούς να καλλιεργήσουν ή όχι τεύτλα στα χωράφια τους.

Επίσης η βιομηχανία ζάχαρης έχει μια πολύ αξιόλογη γεωτεχνική υπηρεσία η οποία στηρίζει Τεχνικά την τευτλοκαλλιέργεια, δηλαδή δίνει πληροφορίες σε όλους τους αγρότες γύρω από την καλλιέργεια. Κάνει ψεκασμούς για την καταπολέμηση ορισμένων ασθενειών, κάνει επίσης εδαφοαναλύσεις για να προσδιορίσει τα λιπάσματα που θα χρησιμοποιήσουν και δίνει οδηγίες για τα γεωργικά φάρμακα, ζιζανιοκτόνα, εντομοκτόνα και μυκητοκτόνα.

Προσπαθεί συνέχεια να κάνει την τευτλοκαλλιέργεια ανταγωνιστική των υπολοίπων καλλιεργειών. Με ιδιαίτερο μέλημα να αμείβονται οι αγρότες καλύτερα από άλλες παραγωγές (βαμβάκια, καλαμπόκια, ντομάτα) ώστε να υπάρχει κίνητρο για να καλλιεργούν τεύτλα.

Βασικός στόχος είναι έχουμε συνέχεια τεύτλα, γιατί αν δεν έχουμε δεν θα υπήρχε η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης. Θα πρέπει όμως ταυτόχρονα να έχουμε και μικρό κόστος παραγωγής της ζάχαρης.

Το κόστος παραγωγής εξαρτάται από τους εξής τρεις παράγοντες.

Ο ένας είναι, η αξία του τεύτλου, ο δεύτερος είναι η αμοιβή της εργασίας των υπαλλήλων μας και ο τρίτος είναι τα λειτουργικά μας έξοδα.

Όλα αυτά πρέπει να είναι χαμηλά ώστε να μπορούμε και να πωλούμε σε χαμηλή τιμή τη ζάχαρη στην Ελλάδα και στην Ε.Ε αλλά και να αμείβουμε καλά τους τευτλοπαραγωγούς Ζάχαρη: Το «κλειδί» στη διατροφική κρίση

Η αύξηση κατά 25% της τιμής της ζάχαρης και του λαδιού ήταν ίσως η βασικότερη αφορμή για το ξέσπασμα της εξέγερσης που κατέληξε σε πολύνεκρες κοινωνικές συγκρούσεις στις περισσότερες από 30 χώρες που ήταν εξαρτημένες από τα

εισαγόμενα τρόφιμα (και ιδίως τα σιτηρά), και η διατροφική κρίση δεν έχει κοπάσει μέχρι τις μέρες μας.

Η ζάχαρη, όπως και τα σιτηρά, είναι από τα αποκαλούμενα στρατηγικά προϊόντα για το καλάθι της νοικοκυράς και την αύξηση του πληθωρισμού. Στα κράτη όπου υπάρχει παραγωγή ζάχαρης από δημόσιο φορέα, η τιμή της καθορίζεται από τα υπουργεία Οικονομικών για να μην επηρεαστούν οι τιμές σε ένα τεράστιο εύρος αγαθών της βιομηχανίας τροφίμων (αυτό έχει γίνει αρκετές φορές και στην Ελλάδα, όταν η ζάχαρη πουλιόταν ακόμα και με ζημία). Την ώρα που οι πολυεθνικές ανακοινώνουν δυσθεώρητα κέρδη και η Παγκόσμια Τράπεζα πιέζει για ακόμα μεγαλύτερη φιλελευθεροποίηση των αγορών, εκατομμύρια ανθρώπων στον πλανήτη λιμοκτονούν. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τροφίμων, το 2010, οι τιμές των σιτηρών αυξήθηκαν κατά 47%, του καλαμποκιού κατά 50%, της σόγιας κατά 34%. Η τιμή της ζάχαρης τριπλασιάστηκε. Ο φετινός Γενάρης ήταν ο έβδομος συνεχόμενος μήνας ανατιμήσεων στα βασικά είδη τροφίμων παγκοσμίως.

Δεν είναι, επίσης, καθόλου τυχαίο πως όλα τα κράτη του κόσμου φροντίζουν να έχουν στις αποθήκες τους ζάχαρη - είτε ως ενεργειακό απόθεμα σε διάρκεια πολέμου είτε για να αντιμετωπίσουν τα κερδοσκοπικά παιχνίδια ή τις κρίσεις λόγω φυσικών καταστροφών που ανεβάζουν τις τιμές.

Το βασικό αίτημα των τευτλοκαλλιεργητών είναι να επανέλθει το τιμολόγιο του 2009, γιατί το 2010 έπεσαν κι άλλο οι τιμές. Πρόκειται για μια διαφορά της τάξης των 800.000 ευρώ για όλη την Ελλάδα. Σημειώνεται πως το τιμολόγιο του 2009 περιλάμβανε μίνιμουμ αμοιβής ακόμα και για τις χαμηλές ζαχαρικές αποδόσεις κατά τεύτλο, το οποίο όμως κόπηκε. Οι παραγωγοί, ωστόσο, διαμαρτύρονται πως είναι τέτοια η φύση της καλλιέργειας, που κανένας δεν γνωρίζει την αποδοτικότητα σε ζάχαρη της σοδειάς του πριν από την ώρα της συγκομιδής.

Στην Ελλάδα, την Ιρλανδία, την Ιταλία και την Πορτογαλία αναμένεται δραστική μείωση της παραγωγής ζάχαρης. Αυτό αναφέρεται σε έκθεση της Κομισιόν, που αφορά την ανάλυση των επιπτώσεων, από την νέα πρότασή της, για την αναθεώρηση της

Κοινής Οργάνωσης Αγοράς (ΚΟΑ) ζάχαρης. Η δραστική μείωση της κοινοτικής παρέμβασης κατά 39%, η οποία θα γίνει σε τρία στάδια, όπως αναμένεται να προταθεί, θα έχει σαν αποτέλεσμα τη συνολική μείωση της παραγωγής ζάχαρης στην ΕΕ από 17,3 εκατ. τόνους που είναι σήμερα σε 12,4 εκατ. τόνους το 2012-1013. Εάν υιοθετηθούν αυτές οι προτάσεις της ΕΕ, τότε υπάρχει ο κίνδυνος πολλοί τευτλοπαραγωγοί να εγκαταλείψουν την καλλιέργεια και χιλιάδες εργαζόμενοι σε εργοστάσια μεταποίησης να χάσουν την δουλειά τους, αφού η δραστική μείωση της παραγωγής θα σημάνει και κλείσιμο των εργοστασίων. Τα περιθώρια διαπραγμάτευσης πάντως στενεύουν, μετά την απόρριψη των περσινών προτάσεων και την καταδίκη της ΕΕ από τον ΠΟΕ. Σε αυτήν την άσχημη προοπτική για το μέλλον της ζάχαρης, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων συμβουλεύει τους παραγωγούς, να στραφούν προς την καλλιέργεια ενεργειακών φυτών. Σύμφωνα με πληροφορίες μας υπάρχει και σχετική μελέτη, που έγινε από παράγοντες του Υπουργείου και αναμένεται να την δούμε στην δημοσιότητα το επόμενο χρονικό διάστημα. Ελπίζουμε στην συγκεκριμένη μελέτη να δίνονται λύσεις και στα προβλήματα που αφορούν τις συγκεκριμένες καλλιέργειες, όπως είναι το μεγάλο κόστος παραγωγής και η εξασφάλιση διάθεσης των προϊόντων.

Η ζάχαρη στα καταστήματα διατροφής

Ας δούμε όμως ποιες από τις κορυφαίες αλυσίδες λιανικής (και χονδρικής) της χώρας μας πωλούν μόνο ζάχαρη Ελληνικής παραγωγής, ποιες πωλούν τόσο Ελληνική όσο και εισαγόμενη ζάχαρη και ποιες πωλούν μόνο εισαγόμενη ζάχαρη:

Η πρώτη σε μέγεθος αλυσίδα λιανικής της χώρας μας, η Carrefour Μαρινόπουλος, διαθέτει ζάχαρη Ελληνικής παραγωγής (0,80 Ευρώ το κιλό), ζάχαρη παραγωγής Σερβίας από την θυγατρική της EBZ (0,73 Ευρώ το κιλό) καθώς και ζάχαρη εισαγωγής από την Ε.Ε. (χωρίς να διευκρινίζεται η χώρα εισαγωγής).

Η δεύτερη σε μέγεθος Lidl διαθέτει τόσο εισαγόμενη ζάχαρη (παραγωγής Βελγίου προς 0,73 Ευρώ το κιλό) όσο και Ελληνικής παραγωγής προς 0,79 Ευρώ το κιλό.

Η ΑΒ Βασιλόπουλος διαθέτει από ολόκληρο το δίκτυο των καταστημάτων της εισαγόμενη ζάχαρη (παραγωγής Ε.Ε.) προς 0,81 Ευρώ το κιλό.

Η Σκλαβενίτης διαθέτει εισαγόμενη ζάχαρη με ιδιωτική ετικέτα (παραγωγής ΕΕ, χωρίς να διευκρινίζεται η χώρα εισαγωγής) προς 0,73 Ευρώ το κιλό καθώς και Ελληνικής παραγωγής προς 0,79 Ευρώ το κιλό.

Η αλυσίδα Βερόπουλος διαθέτει ζάχαρη Ελληνικής παραγωγής, με ιδιωτική ετικέτα, προς 0,84 Ευρώ το κιλό καθώς και ζάχαρη εισαγωγής προς 0,81 Ευρώ το κιλό.

Ο Όμιλος Παντελιάδη (METRO & My Market) διαθέτει στην λιανική ζάχαρη ελληνικής παραγωγής προς 0,81 Ευρώ το κιλό καθώς και εισαγωγής από Σερβία (από την θυγατρική της EBZ) προς 0,75 Ευρώ το κιλό. Στον τομέα χονδρεμπορίου (εκτός από τις συσκευασίες ενός κιλού) διαθέτει και συσκευασία 25 κιλών (σε σάκους) για την μεν ζάχαρη Ελληνικής παραγωγής προς 17,65 Ευρώ (πλέον ΦΠΑ 13%), για την δε εισαγωγής (Σερβία, της EBZ) προς 15,95 Ευρώ (πλέον 13% ΦΠΑ).

Η αλυσίδα Μασούτης που κατέχει σημαντικά μερίδια αγοράς της Βόρειας Ελλάδος διαθέτει ζάχαρη της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης που προέρχεται τόσο από την Ελλάδα (Ελληνικής παραγωγής) όσο και από τα ζαχαρουργεία της Σερβίας (εισαγόμενη). Στην λιανική πώληση διατίθεται ζάχαρη Ελληνικής παραγωγής 1 κιλού με ιδιωτική ετικέτα (Mr. Grand) καθώς και της EBZ προς 0,80 Ευρώ και επί πλέον ζάχαρη εισαγωγής από Σερβία προς 0,73 Ευρώ. Στον τομέα της χονδρικής διατίθεται ζάχαρη ελληνικής παραγωγής 1 κιλού προς 0,71 Ευρώ πλέον ΦΠΑ καθώς και ζάχαρη σε σάκους 25 κιλών (16,82 Ευρώ πλέον ΦΠΑ για την ζάχαρη ελληνικής παραγωγής και 15,83 Ευρώ για την ζάχαρη εισαγωγής από Σερβία της Ε.Β.Ζ.).

Η Γερμανική Metro (Makro Cash & Carry) διαθέτει ζάχαρη ελληνικής παραγωγής σε συσκευασία ενός κιλού (0,72 Ευρώ πλέον ΦΠΑ) καθώς και εισαγόμενη ζάχαρη σε μερίδες (400 τεμάχια των 4 γραμμαρίων 8,07 Ευρώ με ΦΠΑ, παραγωγής ΕΕ) καθώς και εισαγόμενη ζάχαρη σε μερίδες 6 γραμμαρίων (συσκευασία 5 κιλών, παραγωγής ΕΕ, 7,63 Ευρώ με ΦΠΑ).

Η αλυσίδα Γαλαξίας διαθέτει ζάχαρη εισαγωγής από Σερβία (από την θυγατρική της EBZ) προς 0,73 Ευρώ το κιλό και ζάχαρη εισαγωγής από την ΕΕ προς 0,79 Ευρώ το κιλό.

Όλες οι κορυφαίες αλυσίδες λιανικής και χονδρικής της χώρας μας διαθέτουν εισαγόμενη ζάχαρη. Ευτυχώς πολλές από αυτές έχουν παράλληλα και ζάχαρη Ελληνικής παραγωγής – καμιά όμως αλυσίδα δεν έχει μόνο ζάχαρη Ελληνικής παραγωγής.

Το γεγονός αυτό είναι βέβαιο πως οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αναστάτωση που προκλήθηκε στην ελληνική αγορά από τον περιορισμό (σε ποσοστό 50%) της ελληνικής ποσόστωσης για την παραγωγή ζάχαρης πριν από λίγα χρόνια. Αυτό φαίνεται και από το γεγονός ότι αλυσίδες που διαθέτουν Ελληνικά τρόφιμα σε ποσοστά της τάξεως του 80% υποχρεώθηκαν να βάλουν στα ράφια τους εισαγόμενη ζάχαρη, κάτι που είναι πολύ πιθανό πως θα το είχαν αποφύγει αν δεν είχαν προηγηθεί οι «ειδικές συνθήκες» που παρατηρήθηκαν στην ελληνική αγορά για το προϊόν αυτό

Η ζάχαρη στην Ελλάδα

Τα στρέμματα που καλλιεργούνται σήμερα στην Ελλάδα είναι 450.000. Ειδικότερα έχουμε περίπου 130.000 στη Λάρισα, περίπου 120.000 στο Πλατύ, 70.000 στις Σέρρες, 80.000 στην Ξάνθη και 80.000 στην Ορεστιάδα.

Από ένα στρέμμα τεύτλων παίρνουμε γύρω στους 6,5 - 7 τόνους τεύτλα. Τα τεύτλα Περιέχουν ζαχαρικό τίτλο (δηλαδή ποσοστό ζάχαρης) γύρω στο 15%. Η ακατέργαστη ζάχαρη που παίρνουμε από κάθε στρέμμα τεύτλων είναι περίπου 1000 κιλά. Από αυτά τα κιλά η καθαρή κρυσταλλική ζάχαρη είναι περίπου 750 κιλά.

Η ζάχαρη που παράγουμε στην Ελληνική αγορά είναι 319.000 τόνοι από τους οποίους 290.000 είναι ποσόστωσης α' και 30.000 τόνοι είναι ποσόστωσης β'. Η ζάχαρή μας είναι αρκετή.

Στην Ελλάδα καταναλώνουμε κάθε χρόνο 308 - 310.000 τόνους. Κατά μέσο όρο, αν πούμε ότι είμαστε 10 εκατ. Κάτοικοι, ο κάθε Έλληνας καταναλώνει 30 περίπου κιλά ζάχαρη το χρόνο.

Υπάρχουν χρονιές, που λόγω κλιματολογικών συνθηκών περισσότερο τεύτλα, άρα παράγουμε περισσότερη ζάχαρη και εκ των πραγμάτων έχουμε κάποιο μικρό πλεόνασμα το οποίο κάνουμε εξαγωγή. Υπάρχουν όμως χρονιές που κάνουμε εισαγωγή ζάχαρης.

Η αγορά ζάχαρης της ΕΕ

Το παρόν καθεστώς που ρυθμίζει την αγορά ζάχαρης στην ΕΕ λήγει το 2014/15. Την 1η Οκτωβρίου 2009 πραγματοποιήθηκε η τελευταία βαθμίδα μείωσης της τιμής αναφοράς, που άρχισε με το επίπεδο των 631,0 ευρώ κατά τόνο λευκής ζάχαρης, που αντιστοιχούσε στην τιμή παρέμβασης πριν από την αναμόρφωση στην τρέχουσα τιμή 404,4 ευρώ ανά τόνο λευκής ζάχαρης. Η τιμή αναφοράς για την ακατέργαστη ζάχαρη μειώθηκε συνεπώς βαθμηδόν από 523,70 ευρώ σε 335,20 ευρώ ανά τόνο. Η πραγματική τιμή της αγοράς τον Σεπτέμβριο του 2009, τον τελευταίο μήνα που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τιμές, ήταν 555 ευρώ ανά τόνο λευκής ζάχαρης .

Η διαδικασία συνένωσης της ήδη συγκεντρωμένης βιομηχανίας ζάχαρης της Ευρώπης συνεχίστηκε με κάποιες μετακινήσεις ποσοτώσεων παραγωγής και δυναμικότητων μεταξύ των έξι μεγαλύτερων παραγωγών που είναι α) η ομάδα Südzucker (Γερμανία), 3,03 εκατ. t (23% της συνολικής ποσόστωσης), β) η Nordzucker (Γερμανία) 2,23 εκατ. t (17% της συνολικής ποσόστωσης), γ) ABT (Ηνωμένο Βασίλειο) 1,43 εκατ. t (11% της συνολικής ποσόστωσης, δ) Tereos (Γαλλία) 1,05 εκατ. t (10% της συνολικής ποσόστωσης) ε) Pfeifer and Langen (Γερμανία) 1,05 εκατ. t (8%) και στ) Cosun (Ολλανδία) 0,92 εκατ. t (7%).

Αυτές οι έξι μεγάλες ομάδες κατέχουν το 75% της συνολικής ποσόστωσης της ΕΕ.

Προοπτικές - προβλέψεις

Οι εκτιμήσεις αφορούν την εξέλιξη της παγκόσμιας αγοράς ζάχαρης την επόμενη δεκαετία. Όλες οι μελέτες που έχουν γίνει αναμένουν μια αύξηση στην παγκόσμια παραγωγή ζάχαρης περίπου 17%, στους 202 εκατ. t (ακατέργαστη ζάχαρη) στο τέλος του ορίζοντα προβολής το έτος 2018/19. Η σχετική αύξηση κατανάλωσης εκτιμάται να είναι της τάξεως του 23%-24%. Τα αποθέματα μειώνονται σε σύγκριση προς τον βαθμό κατανάλωσης.

Η μελλοντική ανάπτυξη της κατανάλωσης αναμένεται να λάβει χώρα κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η κατανάλωση ζάχαρης στις βιομηχανοποιημένες χώρες, εξαιτίας μιας μικρότερης αύξησης πληθυσμού και αύξουσας ενημέρωσης ως προς τα θέματα υγείας, αναμένεται να μείνει στάσιμη ή και σε κάποιες περιπτώσεις να μειωθεί.

EBZ

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης και των παραπροϊόντων της. Είναι ο μοναδικός παραγωγός ζάχαρης στην Ελλάδα και λειτουργεί στα πλαίσια της κοινής αγροτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και συγκεκριμένα βάσει του Κανονισμού του Συμβουλίου 1234/2007 ο οποίος θεσπίζει τον Ενιαίο Κανονισμό ΚΟΑ για ορισμένα γεωργικά προϊόντα, μεταξύ των οποίων και η ζάχαρη.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε. με βάση τη Στατιστική Ταξινόμηση Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ) της Ε.Σ.Υ.Ε. ανήκει στον κλάδο Παραγωγής Τροφίμων και Ποτών (αριθμός ΣΤΑΚΟΔ: 15) και ειδικότερα στον υποκλάδο Παραγωγής Ζάχαρης (αριθμός ΣΤΑΚΟΔ: 158.3).

Το Φεβρουάριο του 2006, οι υπουργοί γεωργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκριναν τη ριζική μεταρρύθμιση του τομέα ζάχαρης στην Ε.Ε. Η μεταρρύθμιση αυτή εστιάστηκε στην κατά 36% περικοπή της εγγυημένης ελάχιστης τιμής της ζάχαρης (από 631,9 ευρώ/τόνο το 2006/2007 σε 404,4 ευρώ/τόνο από το 2009/2010), στην αποζημίωση των γεωργών και στη δημιουργία του Ταμείου Αναδιάρθρωσης με σκοπό τη χρηματική

αποζημίωση των λιγότερο ανταγωνιστικών παραγωγών οι οποίοι επιλέγουν να διακόψουν τη δραστηριότητά τους.

Το πρόγραμμα για την αναδιάρθρωση του ευρωπαϊκού τομέα ζάχαρης διήρκησε τρία χρόνια (2006-2009) και είχε ως αποτέλεσμα την αποποίηση 5,8 εκατ.τόνων ζάχαρης ποσόστωσης με αποτέλεσμα η ευρωπαϊκή ποσόστωση για τη ζάχαρη και την ισογλυκόζη να μειωθεί στους 14 εκατ.τόνους (εκ των οποίων 13,3 εκατ. τόνοι για τη ζάχαρη).

Το έτος 2007/2008, στο πλαίσιο του προγράμματος αναδιάρθρωσης, η Ελλάδα αποποιήθηκε το 50,01% της εθνικής της ποσόστωσης με αποτέλεσμα η ποσόστωση να ανέρχεται συνολικά στους 158.702 τόνους από 317.502 που ήταν αρχικά.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η παραγωγή ζάχαρης στις χώρες της Ε.Ε. κατά την περίοδο 2006/2007 - 2008/2009.

Πίνακας 1. (Στοιχεία σε τόνους)

Χώρα	2006/2007	2007/2008	2008/2009 (*)
1. Βέλγιο (Be)	880.990	815.032	782.576
2. Βουλγαρία (Bg)		4.110	
3. Τσεχία (Cz)	471.965	351.203	425.843
4. Δανία (Dk)	380.680	384.672	397.096
5. Γερμανία (De)	3.289.116	3.779.687	3.816.846
6. Ελλάδα (El)	184.806	78.388	157.383
7. Ισπανία (Es)	1.199.544	763.209	630.586
8. Γαλλία (Fr met)	4.084.697	4.456.105	4.167.723
9. Γαλλία (Fr Dom)	286.969	232.301	255.741
10. Ιταλία (It)	789.643	835.106	523.545
11. Λετονία (Lv)	59.935		
12. Λιθουανία (Lt)	96.624	103.256	77.518
13. Ουγγαρία (Hu)	385.885	268.707	106.728
14. Ολλανδία (Nl)	913.478	842.485	920.239
15. Αυστρία (At)	406.966	369.288	423.539
16. Πολωνία (Pl)	1.676.852	1.874.672	1.347.910
17. Πορτογαλία (Pt cont.)	46.181	14.154	
18. Πορτογαλία (Pt. Acores)	1.887	1.006	1.000

19. Ρουμανία (Ro)		95.249	112.557
20. Σλοβενία (Sl)	43.442		
21. Σλοβακία (Sk)	218.314	139.601	116.104
22. Φινλανδία (Fi)	136.875	101.841	81.383
23. Σουηδία (SV)	313.754	334.060	343.973
24. Ηνωμένο Βασίλειο (Uk)	1.124.432	1.080.491	1.349.402
ΣΥΝΟΛΟ	16.993.035	16.924.623	16.037.692

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (*) - Προσωρινά στοιχεία

Ανταγωνισμός - Θέση της Εταιρείας στον κλάδο

Η EBZ A.E. με την εθνική ποσόστωση των 158.702 τόνων, τη σέρβικη ζάχαρη ύψους 60.000 τόνων η οποία παράγεται στα δύο εργοστάσιά της στη Σερβία και με την εμπορία ζάχαρης ευρωπαϊκής προέλευσης ή και Τρίτων Χωρών, έχει ανακτήσει μεγάλο μέρος της αγοράς το οποίο είχε απολέσει τα τελευταία χρόνια. Στο πλαίσιο αυτό, η εταιρεία εξάγει σημαντικές ποσότητες και στη Βουλγαρία με ζάχαρη προερχόμενη από τα γειτονικά εργοστάσια των Σερρών και της Ορεστιάδος. Τα υποπροϊόντα της ζάχαρης, όπως η μελάσα & η ζαχαρόπιτα, καλύπτουν τις ανάγκες των βιομηχανιών και των κτηνοτρόφων στην εσωτερική αγορά ενώ η επιπλέον ποσότητα εξάγεται σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή και σε Τρίτες Χώρες.

Οι πελάτες της εταιρείας είναι κυρίως βιομηχανίες, αλυσίδες και χονδρέμποροι οι οποίοι εμπιστεύονται την εταιρεία μας, εδώ και χρόνια, για τις ανταγωνιστικές της τιμές, την άψογη εξυπηρέτηση και το έμπειρο ανθρώπινο δυναμικό της.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι πωλήσεις ζάχαρης της Εταιρείας για τα εμπορικά έτη 2004/2005 έως και 2008/2009.

Πίνακας 2.

Ποσότητες σε τόνους	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Παραγωγή έτους	259.500	310.178	184.806	78.388	157.375

Πωλήσεις ζάχαρης παραγωγής	155.549	346.307	247.840	88.215	169.783
Πωλήσεις ζάχαρης εισαγωγής	75.051	58.579	65.712	82.052	56.729
Σύνολο Πωλήσεων E.B.Z.	230.600	404.886	313.552	170.267	226.512

Πηγή: Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

Εναλλακτικές καλλιέργειες

Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο αγροτικός τομέας αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στην Ελλάδα, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Οι εξελίξεις των δεικτών συμμετοχής του για το 2006 είναι 5,2% στο εθνικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, 12% στον ενεργό πληθυσμό και 17,2% στις συνολικές εξαγωγές, επιβεβαιώνοντας το ρόλο και τη σημασία του ως τομέα οικονομικής δραστηριότητας και απασχόλησης.

Ωστόσο, τα τελευταία 15 χρόνια, σημαντικές εξελίξεις έχουν επιφέρει αλλαγές στον τρόπο και το κόστος παραγωγής, και ιδιαίτερα στη βιωσιμότητα ορισμένων κλάδων τόσο σε εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο. Οι συνεχείς αλλαγές στον τρόπο άσκησης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.), η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) προς την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, οι αναδιαρθρώσεις στην αλυσίδα παραγωγής και εμπορίας τροφίμων με την παρουσία ισχυρών πολυεθνικών εταιρειών, οι συχνές διεθνείς διατροφικές κρίσεις, οι συνεχιζόμενες εμπορικές διαπραγματεύσεις στα πλαίσια του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (Π.Ο.Ε.) καθώς και το αυξανόμενο ενδιαφέρον για την προστασία του περιβάλλοντος είναι μόνο μερικοί από τους παράγοντες που διαμορφώνουν νέες

συνθήκες τόσο στην εσωτερική όσο και στην παγκόσμια αγορά των αγροτικών προϊόντων.

Οι εξελίξεις αυτές είναι αναμενόμενο να επηρεάζουν τις προσδοκίες των παραγωγών, πολλοί από τους οποίους θεωρούν το μέλλον αβέβαιο και προβληματικό. Το κύριο ερώτημα που διαμορφώνεται είναι, συνεπώς, ο προσδιορισμός των κλάδων εκείνων του ελληνικού αγροτικού τομέα που έχουν τη δυνατότητα επιβίωσης, καθώς και του τρόπου άσκησης πολιτικής για τη στήριξη όσων κινδυνεύουν περισσότερο. Βασικός σκοπός είναι η αξιολόγηση των εξελίξεων και προοπτικών του αγροτικού τομέα στην Ελλάδα με τη συγκέντρωση πληροφοριών για την παραγωγή, την κατανάλωση, τις τιμές, το εμπόριο, και την ανταγωνιστικότητα βασικών κλάδων του. Πρέπει, επίσης, να αναλυθούν οι εξελίξεις αναφορικά με την διάρθρωση, την απασχόληση και τα εισοδήματα που δημιουργούνται σε αυτόν.

Τέλος, καταδεικνύεται η επίδραση των οικονομικών εξελίξεων και του τρόπου άσκησης πολιτικής στις αγορές των σημαντικότερων κλάδων του τομέα και παρουσιάζονται μερικοί από τους κινδύνους που πιθανόν να επηρεάσουν την περαιτέρω εξέλιξή τους, ενώ δίνονται και προτάσεις πολιτικής για την αντιμετώπισή τους στο άμεσο μέλλον.

Για την εξέλιξη και ανάπτυξη του ελληνικού αγροτικού τομέα θεωρείται απαραίτητη η επίλυση των βασικών διαρθρωτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει, ο εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των καλλιεργητικών πρακτικών και υποδομών, και η επιλογή ποικιλιών με ικανοποιητική απόδοση και υψηλή ποιότητα. Η ορθολογική χρήση των εισροών και η σωστή διαχείριση των υδάτινων πόρων μπορούν, επίσης, να συμβάλουν στη βελτίωση και διατήρηση του τομέα. Παράλληλα, πρέπει να δοθεί βαρύτητα στη συμβολοιακή γεωργία, και στην εφαρμογή συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης, βιολογικής καλλιέργειας, παραγωγής προϊόντων ονομασίας προέλευσης και χρήσης σημάτων ποιότητας, ώστε να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της εσωτερικής παραγωγής σε σχέση με τα εισαγόμενα προϊόντα.

Τέλος, η κατάρτιση και ενημέρωση των παραγωγών, η δημιουργία συμπράξεων και δικτύσεων για την καλύτερη οργάνωση του τομέα, η προώθηση διεπαγγελματικών συμφωνιών, η εκπόνηση και υλοποίηση προγραμμάτων ανάπτυξης κλαδικής υποδομής και ποιοτικής βελτίωσης των προϊόντων του τομέα, και η ανάπτυξη της έρευνας μπορούν να συμβάλλουν στην προστασία των καταναλωτών και του περιβάλλοντος, καθώς και στην προσαρμογή των προϊόντων στις ανάγκες της αγοράς.

Παρά τα προβλήματα του τομέα, πολλοί κλάδοι παρουσιάζουν καλές προοπτικές και δυναμισμό τόσο στην εσωτερική όσο και την διεθνή αγορά. Συγκεκριμένα, τα δημητριακά καλύπτουν μεγάλες εκτάσεις της χώρας και συμβάλλουν στη διαμόρφωση του αγροτικού εισοδήματος και στη διασφάλιση της διατροφικής επάρκειας της χώρας.

Ωστόσο, σημαντική θεωρείται η αναδιάρθρωση της καλλιέργειάς τους, η οποία μπορεί να επιτευχθεί με μερική αντικατάσταση κυρίως από ενεργειακά φυτά, κτηνοτροφικά φυτά για καρπό και για σανό και αρωματικά φυτά, όπως επίσης και βελτίωση των υποδομών μεταποίησης και εμπορίας. Οι εξαγωγές των δημητριακών γίνονται κυρίως σε μορφή χύδην χωρίς εμπορικές επωνυμίες. Έτσι τα ελληνικά δημητριακά αποτελούν ουσιαστικά πρώτη ύλη για τις βιομηχανίες τροφίμων του εξωτερικού.

Αναφορικά με την καπνοκαλλιέργεια και την παραγωγή βαμβακιού, και οι δύο κλάδοι εξασφάλιζαν μέχρι πρόσφατα υψηλή ακαθάριστη πρόσοδο και απασχόληση, και ειδικά στην περίπτωση του καπνού αξιοποιώντας σχετικά μειονεκτικές περιοχές, ωστόσο η εφαρμογή της νέας Κ.Α.Π. επέφερε συντριπτική μείωση των επιδοτήσεων και κατά συνέπεια συρρίκνωση των καλλιεργειών αυτών. Επιπλέον, ο κλάδος της ζάχαρης εμφανίζει μειωμένες αποδόσεις, όμως, οι μελλοντικές εξελίξεις θα επηρεαστούν άμεσα από τη ζήτηση βιοκαυσίμων.

Πολλές πιέσεις από τις εξελίξεις στην παγκόσμια αγορά δέχονται και οι κλάδοι ελαιόλαδου και οπωροκηπευτικών, αλλά έχουν προοπτικές ανάπτυξης εφόσον διευρυνθεί η εμπορική περίοδος, αυξηθούν οι εξαγωγές ποιοτικών προϊόντων, προωθηθεί η καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων, και γίνουν επενδύσεις για την ανάπτυξη της

μεταποίησης, τυποποίησης και συσκευασίας ώστε να εξάγονται προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και όχι φθηνή πρώτη ύλη. Τέλος, παρατηρούνται τάσεις εγκατάλειψης των αμπελοκαλλιεργειών λόγω αύξησης του ανταγωνισμού από τρίτες χώρες, ενώ στον κλάδο για τα ψυχανθή σημειώνεται μία συγκέντρωση της παραγωγής σε μικρές μονάδες παραγωγής. Απαιτείται, συνεπώς, ιδιαίτερη προσοχή και στους κλάδους αυτούς με εφαρμογή κατάλληλων μέτρων για την ενίσχυσή τους.

Όσον αφορά τη ζωική παραγωγή, παρατηρείται μια μικρή μείωση της συνολικής κατανάλωσης. Προβλήματα όπως το υψηλό κόστος παραγωγής, ο έντονος ανταγωνισμός από την εισαγωγή κρέατος από χώρες της Ε.Ε. και οι αδυναμίες του συστήματος ελέγχου της εμπορίας κρέατος έχουν, επίσης, συμβάλει στη συρρίκνωση του κλάδου, με δεδομένες και τις αρνητικές επιπτώσεις από τη νέα Κ.Α.Π. λόγω της πλήρους αποσύνδεσης των ενισχύσεων από το ζωικό κεφάλαιο. Παρόλα αυτά υπάρχει δυνατότητα για περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου, αφού οι Έλληνες καταναλωτές προτιμούν τα εγχώρια προϊόντα θεωρώντας τα πιο ασφαλή και ανώτερης ποιότητας. Μέτρα όπως η σωστή διαχείριση και αξιοποίηση των βοσκοτόπων, η μείωση του κόστους χρηματοδότησης για τον εκσυγχρονισμό των κτηνοτροφικών μονάδων, οι αποτελεσματικοί έλεγχοι της αγοράς, η εφαρμογή ιχνηλασιμότητας και ο έλεγχος της χρήσης των εισαγόμενων προϊόντων, καθώς και η ίδρυση διεπαγγελματικών οργανώσεων και η συνεχής κατάρτιση και εκπαίδευση των παραγωγών μπορούν να επηρεάσουν θετικά την εξέλιξη του κλάδου.

1 - 3 ευρώ το κιλό, η στέβια μπορεί να καλλιεργηθεί ως πολυετές φυτό και να χρειαστεί να σπαρθεί μόνον μια φορά στα 4-5 χρόνια, όπως περίπου και η μηδική (τριφύλλι), γεγονός που εξασφαλίζει εξοικονόμηση πόρων και φροντίδας, άρα μειωμένο κόστος παραγωγής,

Η καλλιέργεια του φυτού στέβιας δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις και παρουσιάζει ενδιαφέρον αφού το φυτό προσβάλλεται σπάνια από ασθένειες και έντομα και μπορεί να καλλιεργηθεί και βιολογικά παράγοντας βιολογικά προϊόντα. Ενώ μετά την συγκομιδή

και ξήρανση των φύλλων γίνεται διαλογή, συσκευασία και αποθήκευσή τους και στην συνέχεια οδηγούνται σε εργοστάσια παραγωγής στεβιοζάχαρης.

Γενικά μπορούμε να φτάσουμε στο συμπέρασμα ότι η στέβια σαν ετήσια καλλιέργεια είναι κερδοφόρα, αλλά σαν πολυετής καλλιέργεια είναι ακόμη περισσότερο κερδοφόρα.

Τα οικονομικά αποτελέσματα της ετήσιας καλλιέργειας της Στέβιας, με βάση διεθνή στοιχεία είναι:

Το κόστος παραγωγής 400 - 500 ευρώ/στρέμμα, αλλά υπάρχουν περιθώρια μείωσης του κόστους παραγωγής σποροφύτων και επομένως και του συνολικού κόστους παραγωγής της.

Η μέση στρεμματική απόδοση σε ξερά φύλλα κυμαίνεται γύρω στα 200-400 κιλά/στρέμμα, που εξαρτάται από το γενετικό δυναμικό κάθε ποικιλίας, από τις εδαφοκλιματικές συνθήκες και επίσης από τις καλλιεργητικές φροντίδες.

Το ακαθάριστο γεωργικό εισόδημα κατά στρέμμα (με τιμή 2- 2,5 ε/ kg) κυμαίνεται στα 400 - 1.000 ευρώ, ανάλογα με τις στρεμματικές αποδόσεις και ανάλογα με την τιμή πώλησης των ξηρών φύλλων του φυτού.

Το σημείο ισορροπίας κόστους παραγωγής και γεωργικού εισοδήματος κυμαίνεται στα 200- 250 κιλά/στρέμμα.

Το καθαρό κέρδος ανά στρέμμα κυμαίνεται από 100 - 500 ευρώ, ανάλογα με την στρεμματική απόδοση και ανάλογα με την τιμή πώλησεως των ξηρών φύλλων της στέβιας, η οποία σήμερα κυμαίνεται από 2-2,5 ευρώ/κιλό.

Για παράδειγμα για στρεμματική απόδοση 300 κιλών/στρέμμα και με τιμές πώλησης ξερών φύλλων στέβιας από 2 - 2,5 ευρώ/ κιλό θα έχουμε τα παρακάτω οικονομικά αποτελέσματα:

Οικονομικά στοιχεία για παραγωγή 300 Kg/ στρέμμα & τιμή 2- 2,5 E/Kg:

- . Γεωργικό εισόδημα κυμαίνεται περίπου 600- 750 ευρώ/ στρέμμα
- Το ετήσιο κόστος κυμαίνεται 500 ευρώ/ στρέμμα
- Το Σημείο Ισορροπίας κυμαίνεται γύρω στα 250- 195 Kg/στρ
- Το καθαρό κέρδος θα κυμανθεί στα 50- 105 κιλά/στρέμμα
- ή σε αξία ετήσιο καθαρό κέρδος 100- 250 E / στρέμμα

Δηλαδή το καθαρό κέρδος θα ανέρχεται περίπου στο 50% του ετήσιου κόστους (δηλαδή απόδοση κεφαλαίου 50%).

Εξάλλου αυτό το καθαρό ετήσιο κέρδος των 250 ευρώ/στρέμμα από την καλλιέργεια της στέβιας ξεπερνά ακόμη και το Ακαθάριστο Γεωργικό Εισόδημα άλλων ανταγωνιστικών καλλιεργειών.

Η «Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης Α.Ε.», είχε το δικαίωμα να παράγει στα πλαίσια της δυναμικότητάς της το σύνολο της ποσόστωσής της, δηλαδή ποσότητα ζάχαρης που ανέρχεται σε 158.702 τόνους, έναντι της ποσόστωσης που ίσχυε μέχρι την χρήση 2006/2007 της παραγωγής των 317.501,80 τόνων. Η νέα ποσόστωση καθορίστηκε μετά την απόφαση της Εταιρίας να αποποιηθεί έναντι αποζημιώσεως το 50,01% της ποσόστωσης και την έγκριση του σχετικού προγράμματος αναδιάρθρωσης από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ο Όμιλος της EBZ προς υλοποίηση της αποποίησης της παραγωγής κατά 50,01% ανέστειλε από την χρήση 2007/2008 την λειτουργία δύο εργοστασίων του στην Ελλάδα (Ξάνθης και Λάρισας), προκειμένου αυτά να μετατραπούν σε μονάδες παραγωγής προϊόντων μη υπαγόμενων στην Κοινή Οργάνωση Αγοράς για τη ζάχαρη. Έτσι για την παραγωγή ζάχαρης διαθέτει 3 εργοστάσια στην Ελλάδα (Πλατύ Ημαθίας, Σέρρες, Ορεστιάδα) και δύο στη Σερβία (Sajkaska, Crvenka), συνολικής ημερήσιας δυναμικότητας κατεργασίας 31.000 τόνων τεύτλων.

Η πρόβλεψη του όγκου της παραγωγής για μία γεωργική βιομηχανία της οποίας η πρώτη ύλη εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες είναι μία πολύ δύσκολη διαδικασία και

πολύ περισσότερο όταν κανείς έχει να προβλέψει εκτός από των όγκο της πρώτης ύλης και την περιεκτικότητα του τεύτλου σε ζάχαρη που είναι στοιχείο εξαρτώμενο από θερμοκρασία, βροχοπτώσεις, επάρκεια υδατίνων πόρων, καταπολέμησης ασθενειών κλπ. Το γεγονός αυτό οδηγεί πολλές φορές σε αποκλίσεις μέχρι και 25% (+ η -)της προγραμματισμένης παραγωγής. Επακόλουθο αυτού είναι η δυσκολία του οικονομικού προγραμματισμού μίας χρήσεως. Η Βιομηχανία για να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες αυτές ακολουθεί διεθνώς παραδεκτά συστήματα πρόβλεψης της παραγωγής με αποδεικτικούς αγρούς, στατιστικά δεδομένα, και εκτιμήσεις που με την πρόοδο της πορείας ωρίμανσης των τεύτλων αναπροσαρμόζει τις προβλέψεις της σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ο προγραμματισμός ξεκινά με τους στόχους που τίθενται στην αρχή και αναθεωρείται ανάλογα με την πορεία των προβλέψεων.

Για την καλλιεργητική περίοδο 2011 προγραμματίστηκε τευτλοκαλλιέργεια 225.000 στρεμμάτων για παραγωγή 158.700 τόνων ζάχαρης (Εθνική ποσόστωση). Οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν από τους αγρότες ανήλθαν στα 147.698 στρέμματα. Εγκρίθηκαν 145.636 στρέμματα και υπογράφηκαν συμφωνητικά για 99.091 στρέμματα. Τελικά σπάρθηκαν 59.803 στρέμματα. Οι παράγοντες που επηρέασαν αρνητικά την προσπάθεια σποράς περισσότερων εκτάσεων και κατά συνέπεια συνετέλεσαν στην μη πραγματοποίηση του προγράμματος είναι:

- Η αρνητική ψυχολογία των αγροτών λόγω των χαμηλών αποδόσεων που είχε η καλλιέργεια κατά τη προηγούμενη καλλιεργητική περίοδο με άμεσο αρνητικό αντίκτυπο στα οικονομικά αποτελέσματά τους.

- Οι υψηλές τιμές των ανταγωνιστικών, προς τα ζαχαρότευτλα, καλλιεργειών όπως Αραβόσιτος, Βαμβάκι, Σιτηρά και Ηλίανθος.

- Η έντονη φημολογία εξω-εταιρικών παραγόντων για επικείμενη αλλαγή στην τιμολογιακή πολιτική, παρά την έγκαιρη ανακοίνωσή της από την εταιρία,

οδήγησαν σε απώλεια πολύτιμου, άριστου για σπορά, χρόνου κατά τη περίοδο προετοιμασίας και σποράς των αγρών\

Τελικά σε ανάπτυξη παρέμειναν 58.130 στρέμματα που ανήκουν σε 2.134 παραγωγούς. Από αυτά συγκομίσθηκαν 57.911 στρέμματα. Η χρονιά χαρακτηρίστηκε ως μέτρια και δύσκολη από πλευράς ορισμένων παραγόντων που επηρέασαν δυσμενώς την εξέλιξη της καλλιέργειας.

Η μη έγκαιρη πραγματοποίηση απαραίτητων καλλιεργητικών εργασιών προετοιμασίας σποροκλίνης και σποράς των αγρών έφεραν ως αποτέλεσμα την οψίμιση της μέσης ημερομηνίας σποράς και υπήρξαν επιπτώσεις όπως:

Χαμηλή Μέση Στρεμματική Απόδοση παρά τον υψηλό ζαχαρικό τίτλο στα τελικά παραγωγικά δεδομένα. Επίσης η μεγάλη αύξηση της τιμής των καυσίμων οδήγησε σε ελλιπή άρδευση από πλευράς των παραγωγών με άμεσο αρνητικό αντίκτυπο στη Μέση Στρεμματική Απόδοση.

Σύμφωνα με την ποσότητα και την ποιότητα των τεύτλων που κατεργάστηκαν, προέκυψαν τα παρακάτω όσον αφορά τη λειτουργία των εργοστασίων:

- Χαμηλή μέση ημερήσια κατεργασία, ειδικά του εργοστασίου Πλατέος, λόγω της μικρής καλλιεργηθείσας έκτασης και της μεγάλης διασποράς της.
- Αυξημένη τεχνική διαφορά και κατανάλωση καυσίμου, κυρίως λόγω της μικρής διάρκειας της καμπάνιας και ειδικά στο Πλατύ και στη χαμηλότερη μέση κατεργασία σε σχέση με την ονομαστική του.

Κατόπιν τούτων η παραγωγή ανήλθε στους 38.265 τόνους ζάχαρης έναντι παραγωγής 77.182 τόνους ζάχαρης της προηγούμενης παραγωγικής περιόδου.

Τα γεγονότα αυτά οδήγησαν στην σημαντική αύξηση του κόστους παραγωγής της ελληνικής ζάχαρης κατά 24,89% (από 833,21 €/τόνο ζάχαρης την παραγωγική περίοδο 2010/2011 σε 1.040,58 €/τόνο ζάχαρης την παραγωγική περίοδο 2011/2012).

Διευκρινίζεται ότι η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης κατά τη διάρκεια της χρήσης αποτιμά τα αποθέματά της με κόστος παραγωγής που προκύπτει από προκοστολόγιο λόγω της εποχικότητας της παραγωγικής της διαδικασίας. Το προκοστολόγιο

επικαιροποιείται κάθε τρίμηνο και με αυτόν τον τρόπο αποτυπώνονται σωστά όλα τα επιμέρους στοιχεία του, μέχρι το τέλος της χρήσης όπου αφού έχουν πια επιμεριστεί όλοι οι συντελεστές του, συντάσσεται το οριστικό κοστολόγιο.

Για την κάλυψη του δικαιώματος παραγωγής της υπόλοιπης ποσότητας των περίπου 120 χιλ.τόνων ζάχαρης, η EBZ AE (βάσει του κανονισμού της Ε.Ε. 952/2006) προέβει σε σύναψη συμφωνιών με μεγάλους οίκους της ευρωπαϊκής αγοράς για την παραγωγή ζάχαρης ελληνικής ποσόστωσης από χώρες της Ε.Ε. (φασόν).

Η παραγωγική δραστηριότητα στην Ευρώπη ολοκληρώθηκε αρχές Ιανουαρίου 2012 και τα αποτελέσματα είναι περισσότερο από ικανοποιητικά. Πάνω από 5 εκατ τόνοι ζάχαρης παράχθηκαν εκτός ποσόστωσης και τα μεγάλα αποθέματα πιέζουν πολλούς παραγωγούς να προχωρούν σε πωλήσεις αν και γνωρίζουν ότι η ευρωπαϊκή αγορά είναι ελλειμματική. Οι πωλήσεις αυτές όπως είναι αναμενόμενο καλύπτουν τις ανάγκες σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες κατά την περίοδο αυτή. Το ικανοποιητικό επίπεδο τιμών στην Ευρωπαϊκή αγορά θα επιτρέψει ζάχαρη προέλευσης Τρίτων Χωρών να εισαχθούν χωρίς δασμούς με μεγαλύτερη ένταση στη φετινή χρονιά.

Προβλεπόμενη πορεία και εξέλιξη της εταιρίας και του ομίλου

Οι μεγάλοι και απαρέγκλιτοι στόχοι της εταιρίας είναι η μείωση του κόστους παραγωγής αλλά και των λειτουργικών εξόδων μέσω βελτίωσης της βιομηχανικής της απόδοσης, επίτευξης παραγωγής σύμφωνα με τη συνολική ποσόστωση με στήριξη της τευτλοκαλλιέργειας και μείωσης του κόστους μισθοδοσίας με την υπαγωγή του προσωπικού της στις ευεργετικές διατάξεις του Ν.3660/2008, καθώς και των λοιπών συντελεστών του κόστους. Η επίτευξη των στόχων αυτών οδηγεί στην επιστροφή της εταιρίας στην κερδοφορία και την διατηρησιμότητά της.

Παράλληλα έχει θέσει ως στόχο την ανάκτηση του απολεσθέντος μεριδίου της εγχώριας αγοράς ζάχαρης, καθώς και την διείσδυση στις αγορές της ευρύτερης περιοχής της Ν.Α. Ευρώπης. Η πείρα των προηγούμενων ετών οδήγησε στο συμπέρασμα ότι τόσο στην αγορά της Ελλάδος όσο και σε αυτήν των Βαλκανίων χρειάζεται ευρύτερη στρατηγική συνεργασία της EBZ AE η οποία θα μπορούσε να εκμεταλλευθεί και το

πλεονέκτημα της εγκατάστασης των δύο ιδιόκτητων εργοστασίων στην Σερβία κοντά στις αγορές της κεντρικής Ευρώπης, αλλά και των ελληνικών εργοστασίων στην Βόρεια Ελλάδα, που μέρος της παραγωγής αυτών θα μπορούσε να καταναλωθεί στις πλησιέστερες Βουλγαρικές αγορές.

Για την καλλιεργητική περίοδο 2012 προγραμματίστηκε έκταση τευτλοκαλλιέργειας 225.000 στρεμμάτων.

Παρόλη την έγκαιρη απόφαση του προγράμματος τευτλοκαλλιέργειας 2012, με υψηλότερες τιμές σε σχέση με το 2011, και την χρηματοοικονομική βοήθεια της EBZ A.E., προς τους τευτλοκαλλιεργητές, για την προμήθεια λιπασμάτων, υπογράφηκαν τελικά συμφωνητικά για 1 14.102 στρέμματα που αντιστοιχούν σε 3.548 τευτλοκαλλιεργητές.

Η σπορά είναι σε εξέλιξη και μέχρι στιγμής έχουν σπαρθεί 95.272 στρέμματα και αναμένεται να συγκομισθούν περίπου 93.000 στρέμματα.

Οι παράγοντες που επηρέασαν αρνητικά την προσπάθεια σποράς περισσότερων εκτάσεων και κατά συνέπεια συνετέλεσαν στην μη πραγματοποίηση του προγράμματος είναι:

Οι άσχημες καιρικές συνθήκες με χιονοπτώσεις και έντονες βροχοπτώσεις κατά τη περίοδο προετοιμασίας σποροκλίνης και σποράς οι οποίες οδήγησαν σε οψίμιση της χρονιάς. έναντι κερδών 17.849 χιλ. ευρώ της προηγούμενης περιόδου.

Οι κατά περίπτωση υψηλές τιμές ή το χαμηλό καλλιεργητικό κόστος, των ανταγωνιστικών προς τα ζαχαρότευτλα, καλλιεργειών όπως Αραβόσιτος, Βαμβάκι, Σιτηρά και Ηλίανθος.

Υψηλές τιμές πετρελαίου που αυξάνουν κατά πολύ το κόστος καλλιέργειας σε κάθε της φάση

Η «Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης Α.Ε.», από την έναρξη της παραγωγικής περιόδου, 2011/2012 είχε το δικαίωμα να παράγει στα πλαίσια της δυναμικότητάς της το σύνολο της ποσόστωσης της, δηλαδή ποσότητα ζάχαρης που ανέρχεται σε 158.702

τόνους, έναντι της ποσόστωσης που ίσχυε μέχρι την χρήση 2006/2007 της παραγωγής των 317.501,80 τόνων. Η νέα ποσόστωση καθορίστηκε μετά την απόφαση της Εταιρίας να αποποιηθεί έναντι αποζημιώσεως το 50,01% της ποσόστωσης και την έγκριση του σχετικού προγράμματος αναδιάρθρωσης από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ο Όμιλος της EBZ προς υλοποίηση της αποποίησης της παραγωγής κατά 50,01% ανέστειλε από την χρήση 2007/2008 την λειτουργία δύο εργοστασίων του στην Ελλάδα (Ξάνθης και Λάρισας), προκειμένου αυτά να μετατραπούν σε μονάδες παραγωγής προϊόντων μη υπαγόμενων στην Κοινή Οργάνωση Αγοράς για τη ζάχαρη. Έτσι για την παραγωγή ζάχαρης διαθέτει 3 εργοστάσια στην Ελλάδα (Πλατύ Ημαθίας, Σέρρες, Ορεστιάδα) και δύο στη Σερβία (Sajkaska, Crvenka), συνολικής ημερήσιας δυναμικότητας κατεργασίας 31.000 τόνων τεύτλων.

Η πρόβλεψη του όγκου της παραγωγής για μία γεωργική βιομηχανία της οποίας η πρώτη ύλη εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες είναι μία πολύ δύσκολη διαδικασία και πολύ περισσότερο όταν κανείς έχει να προβλέψει εκτός από τον όγκο της πρώτης ύλης και την περιεκτικότητα του τεύτλου σε ζάχαρη που είναι στοιχείο εξαρτώμενο από θερμοκρασία, βροχοπτώσεις, επάρκεια υδατίνων πόρων, καταπολέμησης ασθενειών κλπ. Το γεγονός αυτό οδηγεί πολλές φορές σε αποκλίσεις μέχρι και 25% (+ ή -) της προγραμματισμένης παραγωγής. Επακόλουθο αυτού είναι η δυσκολία του οικονομικού προγραμματισμού μίας χρήσεως. Η Βιομηχανία για να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες αυτές ακολουθεί διεθνώς παραδεκτά συστήματα πρόβλεψης της παραγωγής με αποδεικτικούς αγρούς, στατιστικά δεδομένα, και εκτιμήσεις που με την πρόοδο της πορείας ωρίμανσης των τεύτλων αναπροσαρμόζει τις προβλέψεις της σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ο προγραμματισμός ξεκινά με τους στόχους που τίθενται στην αρχή και αναθεωρείται ανάλογα με την πορεία των προβλέψεων.

Ανάλυση Οικονομικών μεγεθών

Στις οικονομικές καταστάσεις του εννεαμήνου αποτυπώνονται κυρίως τα παρακάτω όσον αφορά τη μητρική εταιρία:

□ □ Η μείωση των πωλήσεων ζάχαρης κατά 33,97% λόγω της παγκόσμιας έλλειψης κυρίως στο α' τρίμηνο της χρήσης και γενικότερα λόγω των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στην χώρα. Ενώ στην περσινή αντίστοιχη περίοδο πουλήθηκαν 227.700 τόνοι ζάχαρης, κατά το εξεταζόμενο εννεάμηνο πουλήθηκαν 150.347 τόνοι ζάχαρης. Παρά τη σημαντική μείωση των πωλήσεων ζάχαρης ο αντίκτυπος στον τζίρο της εταιρίας ήταν κατά πολύ μικρότερος, ήτοι μείωση 11,26% λόγω της αύξησης της μέσης τιμής πώλησής της κατά 34,40%. Παράλληλα το κόστος πωληθέντων της ζάχαρης μειώθηκε κατά 29,02% παρά τη ποσοστιαία αύξηση του μέσου κόστους κατά 7,50% που δικαιολογείται αφενός λόγω των μειωμένων πωλήσεων (ποσοτικά) και αφετέρου από της αύξηση του κόστους παραγωγής της ελληνικής ζάχαρης αλλά και από την αύξηση του κόστους αγοράς της εισαγόμενης ζάχαρης.

□ □ Η μέση τιμή πώλησης της ελληνικής ζάχαρης αυξήθηκε κατά 34,54% και κυμάνθηκε στα 829,7 €/τόνο έναντι 616,7 €/τόνο της περσινής, η μέση τιμή πώλησης της ζάχαρης ελληνικής ποσόστωσης που παρήχθη σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (φασόν) αυξήθηκε κατά 31,13% στα 775,9 €/τόνο έναντι 591,7 €/τόνο της περσινής, η μέση τιμή πώλησης της ζάχαρης που εισήχθη από τα εργοστάσια της Σερβίας αυξήθηκε κατά 36,94% στα 794,3 €/τόνο έναντι 580 €/τόνο της περσινής και τέλος η μέση τιμή πώλησης της εισαγόμενης ζάχαρης αυξήθηκε κατά 39,60% και κυμάνθηκε στα 797,4 €/τόνο από τα 571,2 €/τόνο. Συνέπεια των ανωτέρω λόγων αποτελεί η αύξηση της μέσης τιμής πώλησης συνολικά της ζάχαρης

Τα γεγονότα αυτά επέφεραν διακυμάνσεις στα αποτελέσματα της εταιρίας και του ομίλου τις οποίες παραθέτουμε:

α) για την εταιρία

Μείωση 12,63% σημείωσε ο κύκλος εργασιών της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης ΑΕ κατά τη τρέχουσα περίοδο σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή και ανήλθε σε 127.695 χιλ. ευρώ έναντι 146.157 χιλ. ευρώ της αντίστοιχης περσινής περιόδου

Το μικτό περιθώριο κέρδους από αρνητικό (3,83%) της περσινής περιόδου διαμορφώθηκε σε 16,12%.

Τα αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών και συνολικών αποσβέσεων διαμορφώθηκαν σε κέρδη 11.270 χιλ. ευρώ έναντι ζημιών (9.938) χιλ. ευρώ της προηγούμενης περιόδου.

Τα αποτελέσματα της εταιρίας προ φόρων παρουσίασαν κέρδη 6.514 χιλ. ευρώ, έναντι ζημιών (20.279) χιλ. ευρώ της περσινής αντίστοιχης περιόδου.

Τέλος τα καθαρά αποτελέσματα της εταιρίας μετά φόρων παρουσίασαν κέρδη 6.548 χιλ. ευρώ, έναντι ζημιών (20.233) χιλ. ευρώ της περσινής αντίστοιχης περιόδου.

Και β) για τον όμιλο

Μείωση 11,82% σημείωσε ο κύκλος εργασιών του Ομίλου εταιριών της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης ΑΕ κατά τη τρέχουσα περίοδο σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή και ανήλθε σε 170.397 χιλ. ευρώ έναντι 193.242 χιλ. ευρώ της αντίστοιχης περσινής περιόδου.

Το μικτό περιθώριο κέρδους αυξήθηκε από 7,81% της περσινής περιόδου σε 23,91%. Τα αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών και συνολικών αποσβέσεων διαμορφώθηκαν σε κέρδη 26.695 χιλ. ευρώ έναντι κερδών 7.992 χιλ. ευρώ της προηγούμενης περιόδου

Τα ενοποιημένα αποτελέσματα του ομίλου προ φόρων παρουσίασαν κέρδη 7.325 χιλ. ευρώ, έναντι ζημιών (5.245) χιλ. ευρώ της περσινής αντίστοιχης περιόδου

Τα ενοποιημένα αποτελέσματα του ομίλου μετά φόρων παρουσίασαν κέρδη 6.308 χιλ. ευρώ, έναντι ζημιών (6.128) χιλ. ευρώ της περσινής αντίστοιχης περιόδου

Τέλος τα καθαρά ενοποιημένα αποτελέσματα του ομίλου μετά φόρων και μετά την αφαίρεση των δικαιωμάτων μειοψηφίας παρουσίασαν κέρδη 4.700 χιλ. ευρώ, έναντι ζημιών (8.530) χιλ. ευρώ της περσινής αντίστοιχης περιόδου.

Όσον αφορά τις θυγατρικές AD SECERA SAIKASKA και AD SECERA CRVENKA που παρουσιάζονται ενοποιημένες στον Όμιλο της EBZ ΑΕ, πραγματοποιήθηκε παραγωγή περίπου 128.000 τόνων ζάχαρης και ενδεικτικά αναφέρουμε τις βασικές μεταβολές τους πριν την ενοποίηση αθροιστικά:

Όσον αφορά το κόστος παραγωγής:

Για την Sajkaska καταγράφηκε αύξηση του κόστους αγοράς πρώτης ύλης κατά 46,08% με αποτέλεσμα την αύξηση της αξίας του συνολικού κόστους παραγωγής κατά 25,81% σε σχέση με την παραγωγή του 2010. Μετά την αφαίρεση της αξίας των υποπροϊόντων η αύξηση της αξίας του βιομηχανικού κόστους παράγωγης φτάνει το 22,48%. Αν συνυπολογίσουμε και την μείωση της παραγωγής κατά 2,42% η αύξηση στο μέσο κόστος παράγωγης ανά κιλό ζάχαρης ανέρχεται σε 25,52%.

Όσον αφορά την Crvenka καταγράφηκε αύξηση του κόστους αγοράς πρώτης ύλης κατά 26,04% με αποτέλεσμα αύξηση της αξίας του συνολικού κόστους παραγωγής κατά 13,17% σε σχέση με την παραγωγή του 2010. Μετά την αφαίρεση της αξίας των υποπροϊόντων η αύξηση της αξίας του βιομηχανικού κόστους παράγωγης φτάνει το 12,47%. Αν συνυπολογίσουμε και την μείωση της παραγωγής κατά 11,22% η αύξηση στο μέσο κόστος παράγωγης ανά κιλό ζάχαρης ανέρχεται σε 26,67%.

Όσον αφορά πωλήσεις ζάχαρης κατά την εξεταζόμενη περίοδο:

Για την Sajkaska καταγράφηκε μείωση των πωλήσεων ζάχαρης κατά 20,60%. Ενώ στην περσινή αντίστοιχη περίοδο πουλήθηκαν περίπου 44.643 τόνοι ζάχαρης εκ των οποίων 18.657 στην μητρική εταιρία στην Ελλάδα κατά το εξεταζόμενο εννεάμηνο πουλήθηκαν 35.448 τόνοι ζάχαρης εκ των οποίων 20.254 στην μητρική εταιρία στην Ελλάδα. Παρά τη μείωση των πωλήσεων, ο κύκλος εργασιών της ζάχαρης λόγω της αύξησης της μέσης τιμής πώλησης της ζάχαρης κατά 29,13% αυξήθηκε κατά 2,54% και ανήλθε σε 23.197 χιλ. ευρώ έναντι 22.623 χιλ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Για την Crvenka καταγράφηκε μείωση των πωλήσεων ζάχαρης κατά 42,88%. Ενώ στην περσινή αντίστοιχη περίοδο πουλήθηκαν περίπου 74.071 τόνοι ζάχαρης εκ των οποίων 22.647 στην μητρική εταιρία στην Ελλάδα κατά το εξεταζόμενο εννεάμηνο πουλήθηκαν 42.313 τόνοι ζάχαρης εκ των οποίων 19.092 στην μητρική εταιρία στην Ελλάδα. Ο

κύκλος εργασιών της ζάχαρης μειώθηκε κατά 29,68% και ανήλθε σε 27.868 χιλ. ευρώ έναντι 39.631 χιλ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Όσον αφορά τα βασικά οικονομικά μεγέθη:

Μείωση 12,61% σημείωσε ο κύκλος εργασιών των θυγατρικών εταιριών της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης ΑΕ κατά τη τρέχουσα περίοδο σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή και ανήλθε σε 66.926 χιλ. ευρώ έναντι 76.584 χιλ. ευρώ της αντίστοιχης περσινής περιόδου.

Το μικτό περιθώριο κέρδους αυξήθηκε κατά 11,64% και διαμορφώθηκε σε 30,03% έναντι 26,90% της περσινής.

Τα αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών και συνολικών αποσβέσεων μειώθηκαν κατά 13,91% και διαμορφώθηκαν σε κέρδη 15.366 χιλ.

Ευρώ.

Σχόλια

Η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης Α.Ε. (EBZ) το ζαχαρικό έτος 2007/08 (Ιούνιος/Ιούλιος) είχε μικρή παραγωγή ζάχαρης (78.387 t) αλλά δεν είχε ζημίες. Την περίοδο 2008/09 έδωσε μεγάλη αύξηση στην τιμή των τεύτλων με συνέπεια να έχει ζημίες 48 εκατ. ευρώ. Η παραγωγή ζάχαρης ήταν 100.382 t. Την περίοδο 2009/10 με την ίδια τιμή τεύτλων οι ζημίες αναμένεται να είναι της τάξεως των 50 εκατ. ευρώ, η παραγωγή ζάχαρης την περίοδο αυτή ήταν 171.787 t, δηλαδή πέραν της ποσόστωσης που είναι 158.702 t.

Αυτή η υπέρβαση έχει επίσης ένα κόστος. Η συνέχιση της τευτλοκαλλιέργειας εξασφαλίστηκε αλλά το κόστος είναι υπέρμετρο[2]. Μετά την αναμόρφωση του καθεστώτος της αγοράς ζάχαρης στην ΕΕ, που άρχισε το

2006 και έληξε ήδη, το αποτέλεσμα ήταν η ΕΕ από εξαγωγέας να γίνει εισαγωγέας ζάχαρης και να ευνοηθούν οι κεντρικές χώρες Γερμανία, Γαλλία, Αγγλία, Ολλανδία. Το 75% της παραγωγής ζάχαρης της ΕΕ συγκεντρώνεται σε έξι εταιρείες-ομάδες αυτών των χωρών (48% σε τρεις γερμανικές). Οι νόμοι περιορισμού των καρτέλ μάλλον αγνοούνται. Η συμφωνία εξαγωγών σε τρίτες χώρες εξοπλισμού εκτός από όπλα (everything but arms) με αντάλλαγμα την εισαγωγή ζάχαρης απ' αυτές είναι ο σκοπός. Ο Νότος της ΕΕ ας χαθεί. Η τευτλοκαλλιέργεια στην ΕΕ πρέπει να περιοριστεί σε μια στενή λωρίδα μεταξύ Λονδίνου και Πράγας[3].

Το 2010 ήταν η χειρότερη χρονιά της τευτλοκαλλιέργειας, η σπορά ήταν όψιμη, οι στρεμματικές αποδόσεις μειωμένες όπως και ο σακχαρικός τίτλος (pol) λόγω των βροχών και παρέθεσε συγκριτικά στοιχεία τιμών για το 2009 και το 2010. «Το 2009 η μέση στρεμματική απόδοση ήταν 6,78 τόνοι ανά στρέμμα, το μέσο pol 13,47, η μέση τιμή παραγωγού 36,43 ευρώ ανά τόνο και η μέση μικτή πρόσοδος για τον παραγωγό 237,5 ευρώ ανά στρέμμα. Το 2010 οι αντίστοιχες τιμές ήταν 5,59 τόνοι ανά στρέμμα, 13,29 το pol, 35,31 ευρώ η μέση τιμή παραγωγού ανά τόνο και η μικτή πρόσοδος μόνο 198 ευρώ κατά στρέμμα».

Στόχος είναι η λειτουργία των τριών ζαχαρουργείων της χώρας για τη διαχείριση της εθνικής ποσόστωσης ζάχαρης, η αύξηση της εμπορικής δραστηριότητας του Ομίλου της EBZ και στα Βαλκάνια, η κάλυψη της εγχώριας ζήτησης όσο είναι δυνατόν και η μείωση των λειτουργικών δαπανών ώστε να μηδενίσουμε τις ζημίες και το 2012 ήμασταν σε οριακή κερδοφορία». Και συμπλήρωσε λέγοντας ότι μέσα στους στόχους της EBZ είναι να ενταχθούν τα τεύτλα στην ολοκληρωμένη διαχείριση και οι παραγωγοί να παίρνουν συμπληρωματικές ενισχύσεις γύρω στα 55-60 ευρώ το στρέμμα.

Η EBZ δεν είχε στρατηγικό σχέδιο για τα επόμενα χρόνια. «Ας μας πει η κυβέρνηση ποιος είναι ο σχεδιασμός της για την τευτλοκαλλιέργεια, ένα προϊόν εθνικής σημασίας. Η EBZ είναι ένας κολοσσός που επηρεάζει πολλούς παραγωγικούς κλάδους και φανταστείτε τις επιπτώσεις που θα υπάρχουν στην περίπτωση που θα κλείσει» τόνισε. Ο κ. Κασαπίδης πρότεινε τη διεύρυνση των δραστηριοτήτων της EBZ στο τομέα παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού «που μπορεί να αποβεί κερδοφόρος και με

εξαγωγικό προσανατολισμό» και ζήτησε από τους αγροτικούς φορείς να αξιοποιήσουν τις υποδομές της βιομηχανίας, στα πλαίσια του νέου συνεταιριστικού νόμου.

Η Κατασταση σημερα

Μπροστά στο «τέλος» η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης

Λουκέτα σε δύο εργοστάσια και απολύσεις προτείνει η μελέτη για τη βιωσιμότητα της εταιρείας – «Θα μας κρεμάσουν οι αγρότες αν δεν βρούμε λεφτά ως τον Δεκέμβριο» λέει η διοίκηση της εταιρείας

Η μελέτη της Kantor για τη βιωσιμότητα της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης δεν αφήνει περιθώρια για παρερμηνείες. Προτείνει οριστικό λουκέτο στα δύο εργοστάσια της EBZ σε Ορεστιάδα και Σέρρες, διατήρηση μόνο της μονάδας στο Πλατύ Ημαθίας και μείωση του προσωπικού στην Ελλάδα κατά 50%!

Η διοίκηση δεν υιοθετεί πλήρως τις παραπάνω προτάσεις και αναφέρει ότι το λουκέτο στα δύο εργοστάσια θα είναι προσωρινό, το προσωπικό του εργοστασίου στις Σέρρες θα απορροφηθεί στο Πλατύ, ενώ αργότερα θα υπάρξουν και κίνητρα εθελουσίας εξόδου. Επίσης, στα δύο εργοστάσια θα παραμείνει προσωπικό που θα συγκεντρώνει τα τεύτλα από τους τευτλοπαραγωγούς, τα οποία θα μεταφέρονται στη μονάδα στο Πλατύ.

*«Τη χρήση 2013-2014 το εργοστάσιο στην Ορεστιάδα λειτούργησε 17 ημέρες, στις Σέρρες 12 ημέρες και η μονάδα στο Πλατύ 45 ημέρες. Με τη μεταφορά της παραγωγής στο Πλατύ μπορεί η μονάδα να καταφέρει να λειτουργήσει για δύο μήνες ώστε να μειωθούν τα κόστη παραγωγής. Η τιμή του τόνου της ζάχαρης στις αγορές έχει κατακυλήσει στα 460 ευρώ, ενώ το κόστος παραγωγής για να βγει ο τόνος αυτός στην αγορά είναι 1.000 ευρώ»*αναφέρουν από τη διοίκηση εξηγώντας το αδιέξοδο στο οποίο έχει περιέλθει η ιστορική βιομηχανία.

«Τρύπιο βαρέλι»

«Η λήψη άμεσων και επώδυνων μέτρων επιβάλλεται γιατί μόνο έτσι θα μπορέσει η εταιρεία να εξασφαλίσει χρηματοδότηση. Αυτή είναι η σκληρή αλήθεια. Η τράπεζα δεν θέλει να βάζει τα λεφτά της σε ένα τρύπιο βαρέλι. Για να σου δώσει χρήματα θα πρέπει να πιστέψει στο business plan που θα καταθέσεις και να το κρίνει βιώσιμο. Πέρυσι τον Δεκέμβριο για να πληρώσουμε τους τευτλοπαραγωγούς η Τράπεζα Πειραιώς μάς έδωσε έπειτα από σκληρές διαπραγματεύσεις 16 εκατ. ευρώ. Εφέτος τον Δεκέμβριο, αν δεν έχουν ληφθεί μέτρα μείωσης του κόστους που θα εξασφαλίζουν τη συνέχεια της εταιρείας, ούτε η

Πειραιώς ούτε καμία άλλη τράπεζα θα βάλει το χέρι στην τσέπη. Οι τευτλοπαραγωγοί από ποιον θα πάρουν τα λεφτά τους; Μας βλέπω τον Δεκέμβριο κρεμασμένους στην πλατεία Αριστοτέλους αν δεν εξηγήσουμε σήμερα την απελπιστική κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η εταιρεία και δεν λάβουμε σκληρά μέτρα που θα δώσουν μια προοπτική» τονίζει στο «Βήμα» κορυφαίο στέλεχος της διοίκησης.

Το κρίσιμο διοικητικό συμβούλιο της EBZ που θα λάβει τις οριστικές αποφάσεις έχει προγραμματιστεί για την ερχόμενη Τρίτη 15 Ιουλίου. Επειτα από διαβουλεύσεις που έγιναν στην Αθήνα την εβδομάδα που πέρασε, παρουσία του αναπληρωτή υπουργού Οικονομικών κ. **Χρήστου Σταϊκούρα**, βουλευτών από τους νομούς όπου βρίσκονται τα εργοστάσια, της Τράπεζας Πειραιώς, της διοίκησης και των εργαζομένων, αποφασίστηκε τη Δευτέρα 14 Ιουλίου να υπάρξουν αντιπροτάσεις σε σχέση με τη μελέτη της Kantor που θα υποβληθούν στη διοίκηση.

«Δεν προλαβαίνουμε να παρουσιάσουμε τις θέσεις μας μέσα σε πέντε ημέρες» δήλωσε ο κ.Χριστόδουλος Βαρκάκης, εκπρόσωπος των εργαζομένων, ο οποίος επεσήμανε: «Η αναστολή λειτουργίας που προτείνει η διοίκηση για εμάς σημαίνει λουκέτο».

Οι συνολικά 259 εργαζόμενοι της EBZ στην Ελλάδα (η εταιρεία διατηρεί και δύο θυγατρικές στη Σερβία) αγωνιούν δικαίως για τη δουλειά τους αφού πριν από μερικά χρόνια είδαν τα εργοστάσια σε Λάρισα και Ξάνθη να κλείνουν με την αιτιολογία πως αυτό είναι απαραίτητο για να διασωθούν οι μονάδες σε Πλατύ, Ορεστιάδα και Σέρρες. Στη μονάδα της Ορεστιάδας απασχολούνται 50 εργαζόμενοι, στις Σέρρες 60 και στο Πλατύ 149 εργαζόμενοι. «Ζήτημα να μείνουμε 160» αναφέρουν στο «Βήμα» εκπρόσωποι των εργαζομένων, χωρίς να γνωρίζουν ότι η Kantor έχει επισημάνει πως το κόστος μισθοδοσίας της μητρικής EBZ αντιστοιχεί στο 30% του συνολικού κόστους λειτουργίας, πολύ παραπάνω από τον μέσο όρο άλλων ευρωπαϊκών ζαχαρουργείων.

Πρωτοβουλίες

Η Τράπεζα Πειραιώς, βασικός πιστωτής της EBZ με δάνεια που ξεπερνούν τα 130 εκατ. ευρώ, φέρεται έτοιμη να αναλάβει πρωτοβουλίες μετά την υλοποίηση του σχεδίου της Kantor. Πρωτοβουλίες που θα περιλαμβάνουν μετοχοποίηση χρεών και εξεύρεση στρατηγικού επενδυτή, καθώς οι τρεις διαγωνισμοί από το Δημόσιο και τον ειδικό εκκαθαριστή για την πώληση του 82% που προηγήθηκαν απέβησαν άκαρποι.

Η αρχή της κατάρρευσης της EBZ αρχίζει το 2006. Τότε η ελληνική κυβέρνηση συμφώνησε να μειωθεί η παραγωγή της EBZ από 300.000 τόνους σε 158.000 τόνους (ποσόστωση) λαμβάνοντας μια γενναία αποζημίωση 80 εκατ. ευρώ που χάθηκε μέσα στα ελλείμματα του κρατικού προϋπολογισμού. Η απόφαση απεδείχθη λανθασμένη γιατί από την πολιτική αυτήν ωφελήθηκαν κυρίως οι πρώην γαλλικές αποικίες στην Αφρική καθώς

επετράπη η εισαγωγή χωρίς δασμούς από χώρες της Μαύρης Ηπείρου και οι επιχειρήσεις του πλεονασματικού σε ζάχαρη Βορρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης που πωλούσαν το προϊόν στον ελλειμματικό Νότο.

Αποτέλεσμα ήταν να κλείσουν δύο από τα πέντε ζαχαρουργεία της εταιρείας σε Ξάνθη και Λάρισα και σήμερα να θεωρείται επιβεβλημένη η αναστολή λειτουργίας των μονάδων σε Ορεστιάδα και Σέρρες.

Ευρωπαϊκά κονδύλια

Η επιδότηση των τεύτλων θα έδινε λύση

Η παραγωγή της εταιρείας που ιδρύθηκε το 1960 και αποτελεί σημείο αναφοράς για τη βιομηχανία στη Β. Ελλάδα έχει περιοριστεί σε 40.000 τόνους και από τους επιπλέον 120.000 τόνους που υπολείπονται για να «πιαστεί» η ποσόστωση, το μεγαλύτερο μέρος παράγεται φασόν για λογαριασμό της EBZ σε ευρωπαϊκά εργοστάσια.

Η EBZ τα χρόνια της ακμής συνεργαζόταν με 10.000 τευτλοπαραγωγούς, ενώ τώρα έχουν απομείνει μόνο 3.000. Περίπου 1,5 εκατ. στρέμματα βρίσκονται σε αγρανάπαυση. Θα πρέπει να υπάρξει μια σωστή σχέση επιχείρησης και αγροτών για να αξιοποιηθούν τα ανεκμετάλλευτα στρέμματα, αναφέρουν παράγοντες της αγοράς και επισημαίνουν πως τη λύση θα μπορούσε να τη δώσει ο υπουργός Γεωργίας.

«Η ευρωπαϊκή επιδότηση για το βαμβάκι, που είναι το πιο δημοφιλές αγροτικό προϊόν, είναι 70 ευρώ το στρέμμα και για το τεύτλο μηδενική. Θα πρέπει να δώσουμε κίνητρο στους αγρότες να βάλουν τεύτλα. Θα μπορούσε ο υπουργός Γεωργίας από τις αρχές του 2015 με την αλλαγή της ΚΑΠ να μοιράσει επιδοτήσεις και στους τευτλοπαραγωγούς. Για 200.000 στρέμματα το ποσό ανέρχεται μόλις στα 14 εκατ. ευρώ» τονίζουν χαρακτηριστικά. Θα πρέπει να επισημανθεί πως στο τέλος του 2017 παύει η υποχρέωση της Ελλάδας για πλαφόν στην παραγωγή ζάχαρης. Αυτό το διάστημα που μεσολαβεί μπορεί να τεθούν οι βάσεις για να αναστηθεί η βιομηχανία με τη συνδρομή των αγροτών, της Τράπεζας Πειραιώς και ενδεχομένως του στρατηγικού επενδυτή.

Ζάχαρη: Το «κλειδί» στη διατροφική κρίση

Η αύξηση κατά 25% της τιμής της ζάχαρης και του λαδιού ήταν ίσως η βασικότερη αφορμή για το ξέσπασμα της εξέγερσης που κατέληξε σε πολύνεκρες κοινωνικές συγκρούσεις στις περισσότερες από 30 χώρες που ήταν εξαρτημένες από τα εισαγόμενα

τρόφιμα (και ιδίως τα σιτηρά), και η διατροφική κρίση δεν έχει κοπάσει μέχρι τις μέρες μας.

Η ζάχαρη, όπως και τα σιτηρά, είναι από τα αποκαλούμενα στρατηγικά προϊόντα για το καλάθι της νοικοκυράς και την αύξηση του πληθωρισμού. Στα κράτη όπου υπάρχει παραγωγή ζάχαρης από δημόσιο φορέα, η τιμή της καθορίζεται από τα υπουργεία Οικονομικών για να μην επηρεαστούν οι τιμές σε ένα τεράστιο εύρος αγαθών της βιομηχανίας τροφίμων (αυτό έχει γίνει αρκετές φορές και στην Ελλάδα, όταν η ζάχαρη πουλιόταν ακόμα και με ζημία). Την ώρα που οι πολυεθνικές ανακοινώνουν δυσθεώρητα κέρδη και η Παγκόσμια Τράπεζα πιέζει για ακόμα μεγαλύτερη φιλελευθεροποίηση των αγορών, εκατομμύρια ανθρώπων στον πλανήτη λιμοκτονούν. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τροφίμων, το 2010, οι τιμές των σιτηρών αυξήθηκαν κατά 47%, του καλαμποκιού κατά 50%, της σόγιας κατά 34%. Η τιμή της ζάχαρης τριπλασιάστηκε. Ο Γενάρης ήταν ο έβδομος συνεχόμενος μήνας ανατιμήσεων στα βασικά είδη τροφίμων παγκοσμίως.

Δεν είναι, επίσης, καθόλου τυχαίο πως όλα τα κράτη του κόσμου φροντίζουν να έχουν στις αποθήκες τους ζάχαρη - είτε ως ενεργειακό απόθεμα σε διάρκεια πολέμου είτε για να αντιμετωπίσουν τα κερδοσκοπικά παιχνίδια ή τις κρίσεις λόγω φυσικών καταστροφών που ανεβάζουν τις τιμές.

Το βασικό αίτημα των τευτλοκαλλιεργητών είναι να επανέλθει το τιμολόγιο του 2009, γιατί το 2010 έπεσαν κι άλλο οι τιμές. Πρόκειται για μια διαφορά της τάξης των 800.000 ευρώ για όλη την Ελλάδα. Σημειώνεται πως το τιμολόγιο του 2009 περιλάμβανε μίνιμουμ αμοιβής ακόμα και για τις χαμηλές ζαχαρικές αποδόσεις κατά τεύτλο, το οποίο όμως κόπηκε. Οι παραγωγοί, ωστόσο, διαμαρτύρονται πως είναι τέτοια η φύση της καλλιέργειας, που κανένας δεν γνωρίζει την αποδοτικότητα σε ζάχαρη της σοδειάς του πριν από την ώρα της συγκομιδής.

Βιβλιογραφία

- Μελετητική Ομάδα ΚΕΠΕ: Καλ. Παχάκη, Λ. Κάζης, Α. Λαμπροπούλου, Γ. Μπίτσικας, Ιωσ. Περδικίδης. Εξωτερικός Συνεργάτης: Λ. Αναλογίδης, «Ο Ελληνικός Κλάδος Ζάχαρης: Ανάλυση Προοπτικές», ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ, Αθήνα 2002

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΕΚΘΕΣΕΙΣ - ΦΥΛΛΑΔΙΑ

- Ε.Β.Ζ, Α.Ε., «Η παραγωγή της ζάχαρης»,
- Ε.Β.Ζ. Α.Ε., «1960-1990 Τριάντα Χρόνια Δημιουργίας».
- Ε.Β.Ζ. Α.Ε., «Ζάχαρη και Τεύτλα στην Ελλάδα», Αύγουστος 1998
- Συνεντεύξεις διευθυντή ΜΡΚ, Ε.Β.Ζ,
- Ενημερωτικό Σημείωμα, συνέδριο Γένοβας, Νοέμβριος 2003
- Ενημερωτικό Σημείωμα αρ. 1, «Το καθεστώς της Ζάχαρης και των Τεύτλων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα», Θεσ/νίκη 2003
- Ενημερωτικό Σημείωμα αρ. 4, «Η GATT και οι δεσμεύσεις που απορρέουν από αυτήν για την ζάχαρη και τα τεύτλα», Θεσ/νίκη 2005